

SAŽETAK PULSA JAVNOSTI XXIV

APRIL 2023

Stavovi izraženi u ovom dokumentu su stavovi ispitanika u istraživanju javnog mnjenja i ne predstavljaju nužno stavove UNDP-a ili USAID-a.

SADRŽAJ

Spisak tabela	4
Spisak slika	5
Izvršni rezime	6
Ključni indikatori javnog pulsa	8
Politički smer	9
Lična bezbednost	10
Indeksi demokratizacije i ekonomskog poverenja	11
Ekonomski smer	14
Glavni problemi sa kojima se Kosovo trenutno suočava	15
Zapošljavanje po zaslugi u javnom i privatnom sektoru	16
Percepcije u vezi sa korupcijom velikih razmera	18
Stavovi u vezi sa glasanjem	20
Životna sredina	23
Tranziciona pravda	27
Metodologija	30
Ponderisanje ukupne populacije	30
Izračunavanje indeksa	32

SPISAK TABELA

TABELA 1	Zadovoljstvo ispitanika ključnim izvršnim, zakonodavnim i pravosudnim institucijama na Kosovu	8
TABELA 2	Analiza trenda komponenti ID	13
TABELA 3	Analiza trenda komponenti IEP	13
TABELA 4	Percepcije o rasprostranjenosti korupcije velikih razmera u javnim i međunarodnim institucijama na Kosovu	19

LISTA SLIKA

SLIKA 1	Zadovoljstvo ispitanika političkim smerom Kosova.....	9
SLIKA 2	Procenat ispitanika koji bi se pridružili političkim protestima	10
SLIKA 3	Percepcija ispitanika o bezbednosti	11
SLIKA 4	Indeksi demokratizacije i ekonomskog poverenja	12
SLIKA 5	Zadovoljstvo ekonomskim smerom Kosova	14
SLIKA 6	Percepcije o glavnim problemima sa kojima se Kosovo trenutno suočava.....	16
SLIKA 7	Percepcije o ulozi meritokratije u zapošljavanju u javnom sektoru	17
SLIKA 8	Percepcije o ulozi meritokratije u zapošljavanju u javnom sektoru u odnosu na privatni sektor	18
SLIKA 9	Razlozi zašto su ispitanici dali svoju ocenu o stepenu korupcije na Kosovu	19
SLIKA 10	Percepcija ispitanika o tome da li njihov glas može da promeni situaciju na Kosovu.....	20
SLIKA 11	Percepcija muškaraca i žena o tome da li njihov glas može promeniti situaciju na Kosovu	21
SLIKA 12	Percepcija različitih zajednica o tome da li njihov glas može da promeni situaciju na Kosovu	21
SLIKA 13	Verovatnoća da će ispitanici glasati ukoliko bi se centralni izbori održali uskoro.....	22
SLIKA 14	Verovatnoća da će ispitanici glasati i preferencije glasanja, podaci razvrstani po etničkoj pripadnosti	23
SLIKA 15	Svest ispitanika o njihovom pravu da žive u zdravoj i čistoj životnoj sredini	23
SLIKA 16	Svest ispitanika o njihovom pravu da žive u zdravoj i čistoj sredini, etnički razvrstani podaci	24
SLIKA 17	Svest ispitanika o potencijalnim ekološkim pretnjama po sopstveno i zdravlje porodice.....	25
SLIKA 18	Svest ispitanika o potencijalnim ekološkim pretnjama po zdravlje i zdravlje porodice, etnički razvrstani podaci.....	26
SLIKA 19	Svest ispitanika o uticaju klimatskih promena na Kosovu	26
SLIKA 20	Svest ispitanika o uticaju klimatskih promena na Kosovu, etnički razvrstani podaci.....	27
SLIKA 21	Mišljenje ispitanika o profesionalnom izveštavanju o nasleđu kosovskog sukoba i kolektivnoj prošlosti u medijima	28
SLIKA 22	Percepcija ispitanika o uticaju Sporazuma o putu normalizacije odnosa na narod Kosova.....	28
SLIKA 23	Percepcija ispitanika da li će Sporazum o putu normalizacije odnosa između Kosova i Srbije ojačati socijalnu koheziju na Kosovu, podaci razvrstani po polu.....	29

IZVRŠNI REZIME

Puls javnosti, vodeći istraživački projekat, koji finansira USAID više od dvadeset godina, a sprovodi UNDP, direktno je doprineo obezbeđivanju verodostojnih i nepristrasnih podataka institucijama Kosova i zainteresovanim stranama, kao i međunarodnim partnerima u širem nastojanju da se zalažu za upotrebu podataka u razvoju politike jer su kritični u odgovarajućim institucionalnim intervencijama i povećanoj institucionalnoj odgovornosti.

Kao deo projekta, izveštaji Pulsa javnosti pružaju nalaze o ključnim indikatorima u vezi sa percepcijom ljudi o socijalno-ekonomskim pitanjima, bezbednosti, životnoj sredini i političkim pitanjima. Istraživanja javnog mnjenja se sprovode dva puta godišnje i odražavaju mišljenje preko 1.300 ispitanika starijih od 18 godina na Kosovu. Nalazi izveštaja Pulsa javnosti XIV zasnovani su na podacima prikupljenim od 4. aprila do 25. aprila 2023. godine na celoj teritoriji Kosova, sa podjednakim brojem muškaraca i žena kao i sa svim etničkim grupama koje žive na Kosovu¹. Podaci i indikatori iz istraživanja javnog mnjenja su razvrstani prema etničkoj pripadnosti i polu kako bi se pružile detaljne informacije o razlikama u percepcijama o razvojnim izazovima sa kojima se suočavaju ljudi na Kosovu. U anketi javnog mnjenja iz aprila 2023. podaci pokazuju da je u proseku zadovoljstvo ljudi centralnim institucijama Kosova poraslo za 5,9 procentnih poena. Zadovoljstvo radom izvršnog kabineta zabeleženo je na 45,8%, što predstavlja povećanje od 4,8 procentnih poena u odnosu na novembar 2022. godine kada je iznosilo 41%. Zadovoljstvo radom premijera zabeleženo je na 51,5%, što ukazuje na povećanje od 6,6 procentnih poena u odnosu na novembar 2022. godine (44,95%). Zadovoljstvo radom Skupštine iznosilo je 46,5% u odnosu na 39,1% u novembru 2022. godine, dok je zadovoljstvo predsednikom Skupštine Kosova bilo 58,3%, u odnosu na 50,8% u novembru 2022. godine. Nivo zadovoljstva predsednikom zabeleženo je na 60,3% u odnosu na 56,8% u novembru 2022. Došlo je do povećanja stope zadovoljstva sudovima i Kancelarijom glavnog tužioca, i oba su iznosila 29%, odnosno, u poređenju sa 24,4% i 22%, u novembru 2022.

Zadovoljstvo ekonomskim pravcem zabeleženo je na 17,79%, što je povećanje od 6,97 procentnih poena u odnosu na novembar 2022. godine kada je iznosilo 10,82%.

Indeks demokratizacije (ID) smanjen je za 0,04 poena (1,48) u odnosu na novembar 2022. kada je iznosio 1,52 poena. Međutim, zabeleženo je povećanje od 0,17 poena na Indeksu ekonomskog poverenja (ECI), koji je iznosio 1,03, u odnosu na 0,86 u novembru 2022. I DI i ECI se mere na skali od 0 poena (minimum) do 3 poena (maksimum), gde se vrednosti ispod 1,5 smatraju negativnim, dok one iznad 1,5 pokazuju pozitivne izgleda za većinu ljudi u pogledu demokratizacije i ekonomskog indeksa.

¹ Za UNDP, pozivanje na Kosovo se shvata u kontekstu Rezolucije Saveta bezbednosti 1244 (1999).

Znatno veći broj ispitanika je bio spreman da protestuje iz političkih razloga u aprilu 2023. (37,6%) nego u novembru 2022. (24,2%). Ovaj broj odgovara broju ljudi koji su bili spremni da protestuju iz političkih razloga u aprilu 2022. Podaci razvrstani po etničkoj pripadnosti pokazuju da je veći broj kosovskih Srba (40,5%) bio spreman da protestuje iz političkih razloga u odnosu na kosovske Albance (28,5%) i pripadnike drugih kosovskih zajednica (29,5%).

Rezultati istraživanja javnog mnjenja iz aprila 2023. pokazali su blagi porast osećaja bezbednosti među ispitanicima u odnosu na novembar 2022. sa 82,85% koji se osećaju bezbedno napolju u aprilu 2023, u odnosu na 80,43% u novembru 2022. Podaci razvrstani po polu pokazuju da je više muškaraca (24,9 %) nego žena (21,1%) izjavilo je da se osećaju bezbedno kada su napolju. Osećaj bezbednosti među kosovskim Srbima je porastao (33,8%) u aprilu 2023. godine, u odnosu na 15,3% novembar 2022. godine.

Na pitanje o najvećim problemima na Kosovu, nezaposlenost (32,7%), siromaštvo (20,1%) i inflacija (11,6%) su rangirani kao tri glavna pitanja. Iako su rezultati pokazali sličnost sa percipiranim najvećim problemom u novembru 2022., kada je nezaposlenost iznosila 29,9%, a siromaštvo 21%, postoji smanjenje sa brojem ljudi (17,4%) koji su naveli cene osnovnih zaliha kao glavni problem u novembru 2022., u odnosu na april 2023. (10,2%). Podaci razvrstani po etničkoj pripadnosti su pokazali da su međuetnički odnosi (20,5%), nezaposlenost (20,5%) i putna infrastruktura (14,8%) percipirani kao tri glavna problema za kosovske Srbe, dok su nezaposlenost (28%), siromaštvo (19,5%) i neformalna ekonomija (12%) bila najveća pitanja za pripadnike drugih kosovskih zajednica. Za kosovske Albance nezaposlenost (32,8%), siromaštvo (20,4) i inflacija cena (12,3%) bila su tri glavna problema na Kosovu.

Podaci Pulsa javnosti XXIV beleže smanjenje broja ispitanika koji smatraju da je zapošljavanje u javnim institucijama Kosova zasnovano na zaslugama. Samo 22% ispitanika smatra da je zapošljavanje u javnim institucijama zasnovano na zaslugama u aprilu 2023. godine, u odnosu na 27% u novembru 2022. godine.

U ovom izdanju Puls javnosti je pitao ispitanike da odgovore na pitanja o tranzicionoj pravdi. Podaci su pokazali da 58,4% kosovskih Albanaca i 70% pripadnika drugih kosovskih zajednica veruje u potpunosti ili veruje da će Sporazum o putu normalizacije odnosa između Kosova i Srbije pozitivno uticati na život kosovskog naroda, dok 24,8% kosovskih Srba veruje isto. Većina ispitanika (57,1%) veruje u potpunosti ili veruje da će Sporazum o putu normalizacije odnosa pomoći Kosovu na putu ka EU. Podaci razvrstani po etničkoj pripadnosti pokazali su da dok 58% kosovskih Albanaca i 65 % pripadnika drugih kosovskih zajednica u potpunosti veruje ili veruje da će sporazum pomoći Kosovu na putu ka EU, samo 22,4% kosovskih Srba veruje u isto.

Dodatni podaci dobijeni kroz ovu i prethodne ankete biće dostupni na [Platformi za vizuelizaciju podataka Pulsa javnosti i ASKData](#).²

² Platforma za vizuelizaciju podataka: <https://bit.ly/3KryB76>

ASKData je platforma Agencije za statistiku Kosova: <https://askdata.rks-gov.net/pxweb/en/ASKdata/>

KLJUČNI INDIKATORI PULSA JAVNOSTI

Podaci ankete javnog mnjenja iz aprila 2023. godine pokazali su pozitivan porast zadovoljstva ispitanika radom svih centralnih institucija Kosova. U proseku 45,8% ispitanika je bilo zadovoljno radom centralnih institucija Kosova u odnosu na 39,9% u novembru 2022, 48,4% u aprilu 2022, 47% u novembru 2021, 51,4% u aprilu 2021.

U anketi javnog mnjenja iz aprila 2023. podaci su pokazali da je u proseku zadovoljstvo ljudi centralnim institucijama Kosova poraslo za 5,9 procentnih poena. Zadovoljstvo radom izvršnog kabineta zabeleženo je na 45,8%, što predstavlja povećanje od 4,8 procentna poena u odnosu na novembar 2022. godine kada je iznosilo 41%. Zadovoljstvo radom premijera zabeleženo je na 51,5%, što ukazuje na povećanje od 6,6 procentnih poena u odnosu na novembar 2022. godine (44,95%). Zadovoljstvo radom Skupštine iznosilo je 46,5% u odnosu na 39,1% u novembru 2022. godine, dok je zadovoljstvo predsednikom Skupštine Kosova bilo 58,3%, u odnosu na 50,8% u novembru 2022. godine. Nivo zadovoljstva predsednikom zabeležen je na 60,3% u odnosu na 56,8% u novembru 2022.

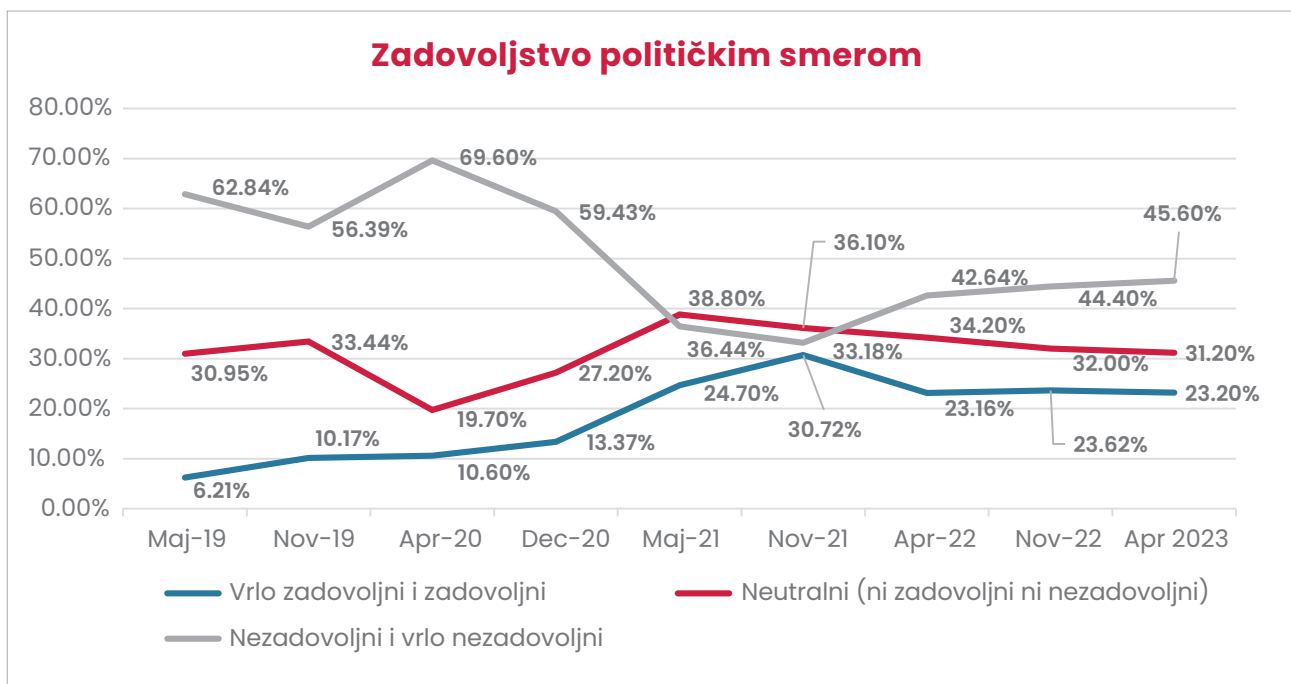
Politički pokazatelji		Maj-19	Nov-19	Apr-20	Dec-20	Maj-21	Nov-21	Apr-22	Nov-22	Apr-23	Trend
Zadovoljstvo izvršnim vlastima	Trendizvršna vlast	17.70%	14.40%	60.70%	21.30%	59.10%	47.60%	47.20%	41.00%	45.80%	
	Premijer	36.50%	20.70%	65.40%	23.00%	59.50%	53.20%	52.60%	44.90%	51.50%	
Zadovoljstvo Skupštinom	Skupština	19.60%	18.60%	33.40%	22.60%	52.90%	50.30%	50.20%	39.10%	46.40%	
	Predsednik skupštine	23.60%	20.50%	72.40%	46.70%	59.20%	55.40%	54.40%	50.80%	58.30%	
Zadovoljstvo Predsednikom	Predsednik	20.40%	21.20%	18.70%	33.90%	63.70%	55.20%	58.40%	56.80%	60.30%	
Zadovoljstvo pravosuđem	Sud	18.70%	13.60%	24.80%	23.00%	34.60%	33.90%	39.10%	24.40%	29.00%	
	Tužilaštvo	16.40%	14.20%	22.30%	23.00%	30.80%	34.00%	37.10%	22.00%	29.00%	

TABELA 1 Zadovoljstvo ispitanika ključnim izvršnim, zakonodavnim i pravosudnim institucijama na Kosovu

POLITIČKI SMER

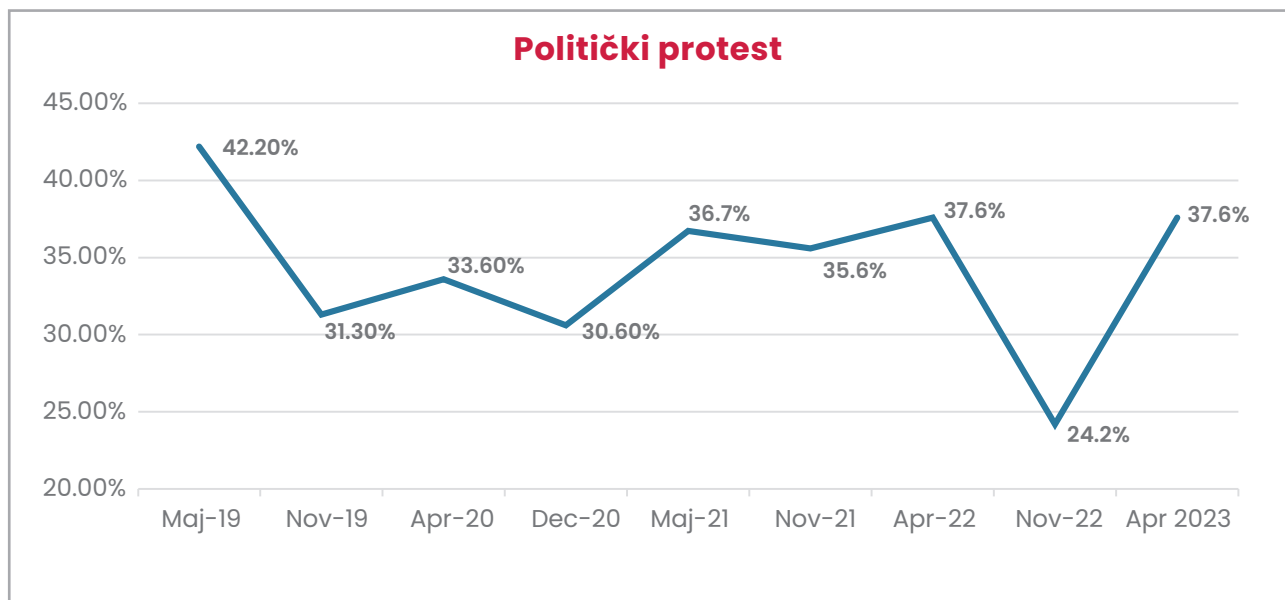
Povećanje zadovoljstva ključnim centralnim institucijama nije praćeno povećanjem političkog pravca. U poređenju sa novembrom 2022. (23,62%), približno isti broj ispitanika (23,2%) je bio veoma zadovoljan i zadovoljan političkim pravcem Kosova. Oko jedne trećine ispitanika (31,2%) je neutralno, a 45,6% je bilo nezadovoljno političkim pravcem Kosova.

Rodno razvrstani podaci su pokazali veoma male razlike između žena i muškaraca u pogledu njihovog zadovoljstva političkim pravcem Kosova, sa 22,8% žena i 23,5% muškaraca koji su bili veoma zadovoljni i zadovoljni političkim pravcem Kosova. Više muškaraca (49,2%) nego žena (41,7%) je bilo nezadovoljno političkim pravcem Kosova. Veće razlike zabeležene su u etnički razvrstanim podacima gde je nivo zadovoljstva političkim pravcem Kosova među ostalim kosovskim zajednicama bio najveći sa 44%, a zatim slede kosovski Albanci sa 22,1% i kosovski Srbi sa 6,2%. Vredi napomenuti da je nivo zadovoljstva kosovskih Srba povećan za 4,3 procentna poena u odnosu na novembar 2022. godine, kada je ovaj broj iznosio 1,9%. Ipak, i dalje je najveći nivo nezadovoljstva među kosovskim Srbima (52,4%), zatim kosovskim Albancima (46,2%) i pripadnicima ostalih kosovskih zajednica (23,5%). Procenat onih koji su bili neutralni u proceni kosovskog političkog pravca takođe je najveći među kosovskim Srbima (41,4%), a zatim slede ostale kosovske zajednice (32,5%) i kosovski Albanci (31,1%).

SLIKA 1 Zadovoljstvo ispitanika političkim smerom Kosova

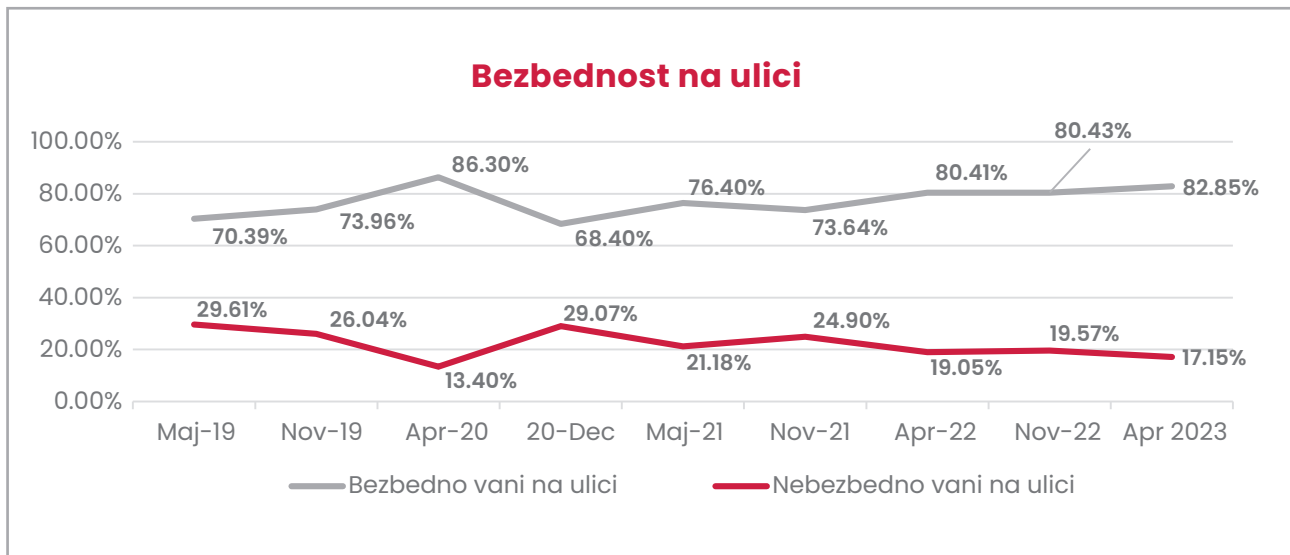
Znatno veći broj ispitanika je bio spreman da protestuje iz političkih razloga u aprilu 2023. (37,6%) u odnosu na novembar 2022. (24,2%). Isti broj ljudi koji su bili spremni da protestuju zabeležen je u aprilu 2022. godine (37,6%). Podaci razvrstani po etničkoj pripadnosti pokazali su povećanje spremnosti na proteste iz političkih razloga među svim etničkim grupama. Najveći porast spremnosti za protest je bio među kosovskim Srbima sa 40,5% u odnosu na 11% u novembru 2022. godine. Rejting među kosovskim Albancima je bio 28,5% u odnosu na 24,3% u novembru 2022, dok je rejting među pripadnicima drugih kosovskih zajednica iznosio je 29,5% u odnosu na 21% u novembru 2022.

SLIKA 2 Procenat ispitanika koji bi se pridružili političkim protestima

LIČNA BEZBEDNOST

Da bi se izmerila percepcija javne bezbednosti, ispitanici su upitani da li se osećaju bezbedno ili nebezbedno dok su na ulici, u smislu potencijalnog nasilja i kriminala. Nalazi iz aprila 2023. pokazali su povećanje od 2,42 procentna poena u percepciji ispitanika o njihovoj bezbednosti kada su na ulici u odnosu na novembar 2023, 82,85% sa 80,43%.

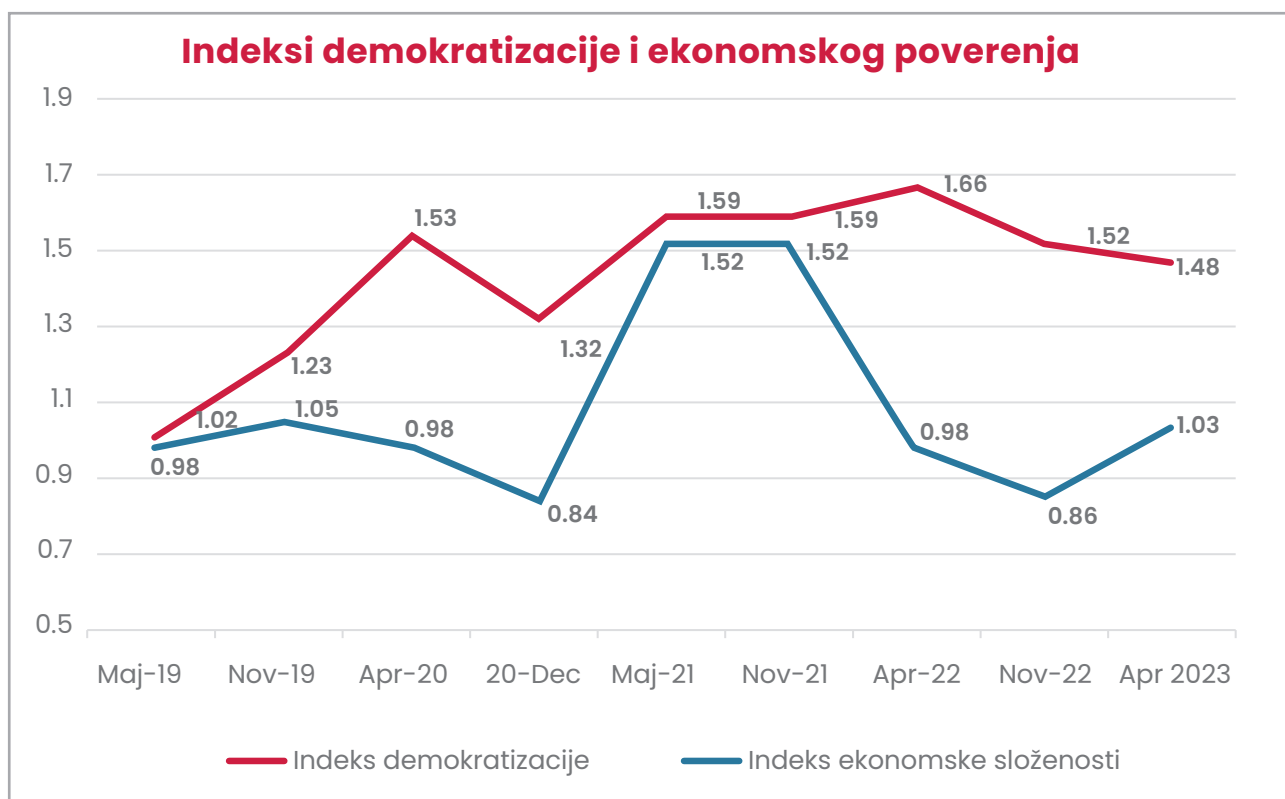

SLIKA 3 Percepcija ispitanika o bezbednosti

Podaci razvrstani po polu pokazuju da se muškarci (83,6%) osećaju bezbednije kada su na ulici nego žene (81,3%). Ukupno 85% kosovskih Albanaca i 88% drugih kosovskih zajednica izjavilo je da se osećaju bezbedno kada su napolju na ulici, za razliku od 33,8% kosovskih Srba. Etnički razvrstani podaci su pokazali da sve u svemu, postoji povećanje percepcije bezbednosti u svim zajednicama. U odnosu na novembar 2022. godine, zabeleženo je povećanje od 2,2 procentna poena među kosovskim Albancima, povećanje od 18,61 procentnih poena među kosovskim Srbima i povećanje od 8,5 procentnih poena među ostalim kosovskim zajednicama, kada je u pitanju njihova percepcija bezbednosti kada su na ulici.

INDEKSI DEMOKRATIZACIJE I EKONOMSKOG POVERENJA

U maju 2023. godine, anketa javnog mnjenja Pulsa javnosti zabeležila je pad indeksa demokratizacije i povećanje indeksa ekonomskog poverenja. Tačnije, trenutni DI je smanjen za 0,04 poena (1,48) u odnosu na novembar 2022. (1,52). Indeks ekonomskog poverenja je povećan za 0,17 poena (1,03) u odnosu na novembar 2022. godine (1,03).

SLIKA 4 Indeksi demokratizacije i ekonomskog poverenja

I ID i IEP se sastoje od niza komponenti koje se koriste za generisanje odgovarajućih indeksa. DI se sastoji od devet komponenti prikazanih u tabeli 2 ispod. Na pitanja za ovaj indeks se može odgovoriti sa „Da, u potpunosti“, „Da, uglavnom“, „Ne toliko“ ili „Nikako“. Tabela 2 pokazuje procenat ispitanika koji su na devet pitanja odgovorili sa „Da, u potpunosti“ ili „Da, uglavnom“. Da bi se utvrdilo koji indikatori su uticali na smanjenje DI, podaci iz istraživanja javnog mnjenja iz novembra 2022. upoređeni su sa onima dobijenim u prethodnim istraživanjima javnog mnjenja. Podaci su pokazali da je ukupno 62,2 odsto ispitanika izjavilo da su izbori na Kosovu demokratski i u skladu sa međunarodnim standardima, u odnosu na 69 procenata u novembru 2022, 73 procenta u aprilu 2022. i 70,9 procenata u novembru 2021. Broj ispitanika koji veruju da Skupština prati rad izvršnog kabineta iznosio je 51,3%, u odnosu na 61% u novembru 2022. i 67,5% u aprilu 2022. Nalazi su pokazali smanjenje percepcije ispitanika da je pravosudni sistem nezavisan u odlučivanju, sa 29,2% u odnosu na 34,5% u novembru 2022. Pad sa uverenjem da centralni izvršni kabinet Kosova i slično, pad sa uverenjem da lokalne institucije rade u skladu sa prioritetima građana Kosova, zabeleženi su u istraživanju javnog mnjenja u maju 2023. godine. Dok je prva imala pad sa 44,5% u novembru 2022. na 40,6% u maju 2023., druga je imala pad sa 51,4% u novembru 2022. na 46,7% u maju 2023. Konačno, uočen je pad od 3,5 procentna poena kod mišljenja ispitanika da demokratski procesi na Kosovu idu u dobrom pravcu.

Da li su izbori na Kosovu demokratski i u skladu sa međunarodnim standardima?	35.60%	62.73%	66.30%	45.87%	70.44%	70.88%	73.42%	69.02%	62.20%	
Da li Skupština prati rad izvršne vlasti?	38.10%	38.61%	58.00%	45.56%	60.13%	62.95%	67.47%	61.00%	51.30%	
Da li je pravosudni sistem na Kosovu nezavisan u donošenju odluka?	21.50%	31.48%	39.70%	36.66%	37.50%	44.88%	41.67%	34.49%	29.20%	
Da li mediji na Kosovu uživaju slobodu izražavanja?	45.60%	46.66%	69.10%	57.94%	69.24%	60.70%	69.60%	62.02%	63.70%	
Da li civilno društvo na Kosovu igra ulogu istinskog čuvara demokratskih razvoja na Kosovu?	32.60%	34.79%	50.70%	45.77%	56.56%	55.62%	61.89%	49.83%	51.30%	
Da li vaše lokalne (opštinske) institucije rade u skladu sa prioritetima građana Kosova?	29.80%	29.62%	56.70%	41.53%	52.64%	54.88%	55.82%	51.38%	46.70%	
Da li centralna izvršna vlada Kosova radi u skladu sa prioritetima građana Kosova?	18.10%	24.23%	54.90%	30.61%	54.39%	49.28%	56.78%	44.51%	40.60%	
Da li su Ustav Kosova kao i zakoni na snazi demokratski i da li poštuju ljudska prava?	33.40%	40.30%	64.00%	42.82%	58.07%	59.49%	63.05%	59.07%	60.30%	
Bez obzira na dnevnu politiku, radije s pogledom prema budućnosti, da li se slažete da su demokratski procesi na Kosovu pokrenuti i da idu u	22.40%	33.01%	42.50%	36.22%	58.65%	55.65%	59.63%	51.00%	47.50%	

TABELA 2 Analiza trenda komponenti ID

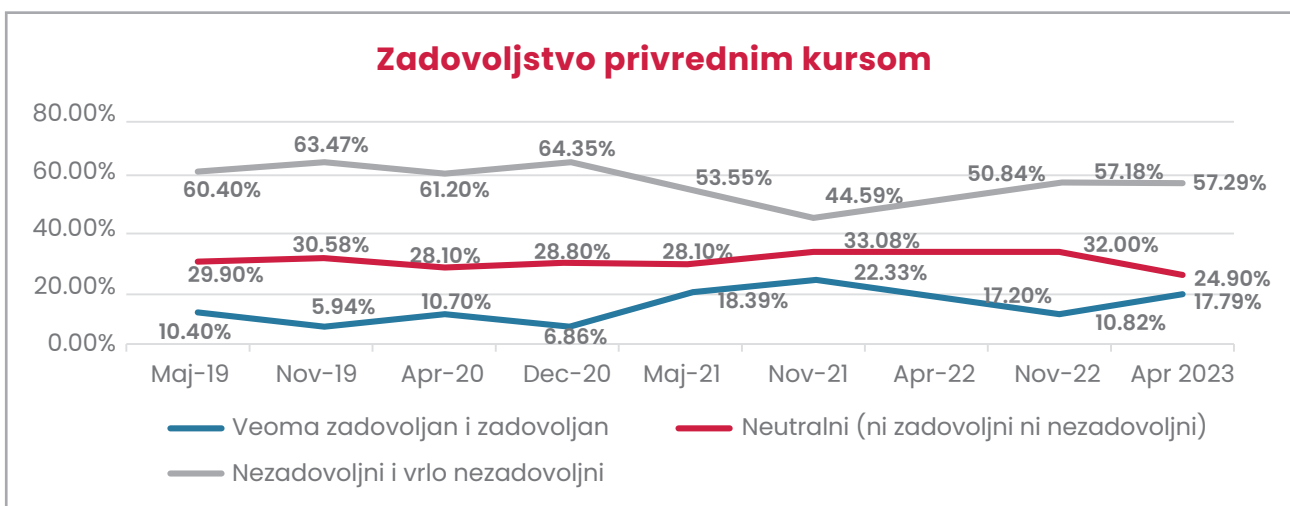
Da bi se utvrdilo koji indikatori su uticali na smanjenje IEP, trenutni pozitivni odgovori komponenti ECI su upoređeni sa onima prikupljenim u prethodnim istraživanjima javnog mnjenja, kao što je prikazano u tabeli 3 ispod. Na pitanja koja se odnose na IEP moglo bi se odgovoriti sa „povoljno“, „nepovoljno“ i „neutralno“. Ukupno 14% ispitanika imalo je povoljna očekivanja u pogledu ukupnih prihoda svoje porodice u narednih šest meseci, što je povećanje od 3,1 procentna poena u odnosu na novembar 2022. godine (11,2%). Ukupno 8,4% ispitanika dalo je povoljnu ocenu o aktuelnim uslovima poslovanja. Uočava se blagi porast u odnosu na novembar 2022. godine (7,1%) u percepciji ispitanika o trenutnim uslovima zaposlenja, pri čemu ih 8,2% smatra povoljnim. Konačno, primećuje se nešto veći porast u pogledu na to kako ispitanici vide buduće uslove zapošljavanja – šest meseci od istraživanja javnog mnjenja iz maja 2023. – ukupno 12,6% ih smatra povoljnim, za razliku od 8,3% u novembru 2022. Sve u svemu, odgovori na komponente IEP-a sugerišu da manje od polovine stanovnika Kosova (1,03) ima optimističan pogled na ekonomiju.

Povoljni	Maj-19	Nov-19	Apr-20	20-Dec	Maj-21	Nov-21	Apr-22	Oct-22	Apr-23	Trend
Koja su vaša očekivanja u vezi sa ukupnim prihodom vaše porodice nakon šest meseci?	11.60%	13.70%	14.20%	11.50%	15.90%	15.90%	17.20%	11.20%	14.30%	
Kako ocenjujete trenutne uslove poslovanja?	5.50%	9.10%	8.20%	7.20%	4.70%	12.80%	7.30%	8.20%	8.40%	
Kako ocenjujete trenutne uslove zapošljavanja?	5.80%	7.40%	6.60%	5.60%	7.00%	10.80%	6.30%	7.10%	8.20%	
Koja su vaša očekivanja u vezi sa uslovima zapošljavanja za šest meseci?	4.60%	12.00%	11.60%	8.30%	18.80%	15.90%	10.50%	8.30%	12.60%	

TABELA 3 Analiza trenda komponenti IEP

EKONOMSKI SMER

U skladu sa povećanjem ekonomskog indeksa, zabeleženo je pozitivno povećanje percepcije ekonomskog pravca Kosova ka kome trenutno ide. Rezultati ankete javnog mnjenja iz aprila 2023. godine pokazali su povećanje zadovoljstva ekonomskim pravcem za 7 procentnih poena u odnosu na novembar 2022. godine, kada je ovaj broj zabeležen na 10,82%. Međutim, broj ispitanika koji su bili nezadovoljni ekonomskim pravcem Kosova je ostao visok, sa 57,29% veoma nezadovoljnih ili nezadovoljnih ekonomskim pravcem. Dok je 18,5% muškaraca bilo veoma zadovoljno ili zadovoljno ekonomskim pravcem Kosova, 16,7% žena oseća isto. Otprilike isti broj muškaraca (57,5%) i žena (57%) je bio veoma nezadovoljan ili nezadovoljan ekonomskim pravcem Kosova. Podaci razvrstani po etničkoj pripadnosti pokazali su da su kosovski Albanci rangirani sa najvišim nivoom nezadovoljstva sa 57,9%, odnosno, zatim kosovski Srbi sa 56,6% i pripadnici drugih kosovskih zajednica sa 39,6%. U odnosu na novembar 2022. godine, nezadovoljstvo ekonomskim pravcem među kosovskim Srbima je poraslo za 9,5 procentnih poena, ali je smanjeno među pripadnicima drugih kosovskih zajednica za 9,9 procentnih poena.

SLIKA 5 Zadovoljstvo ekonomskim smerom Kosova

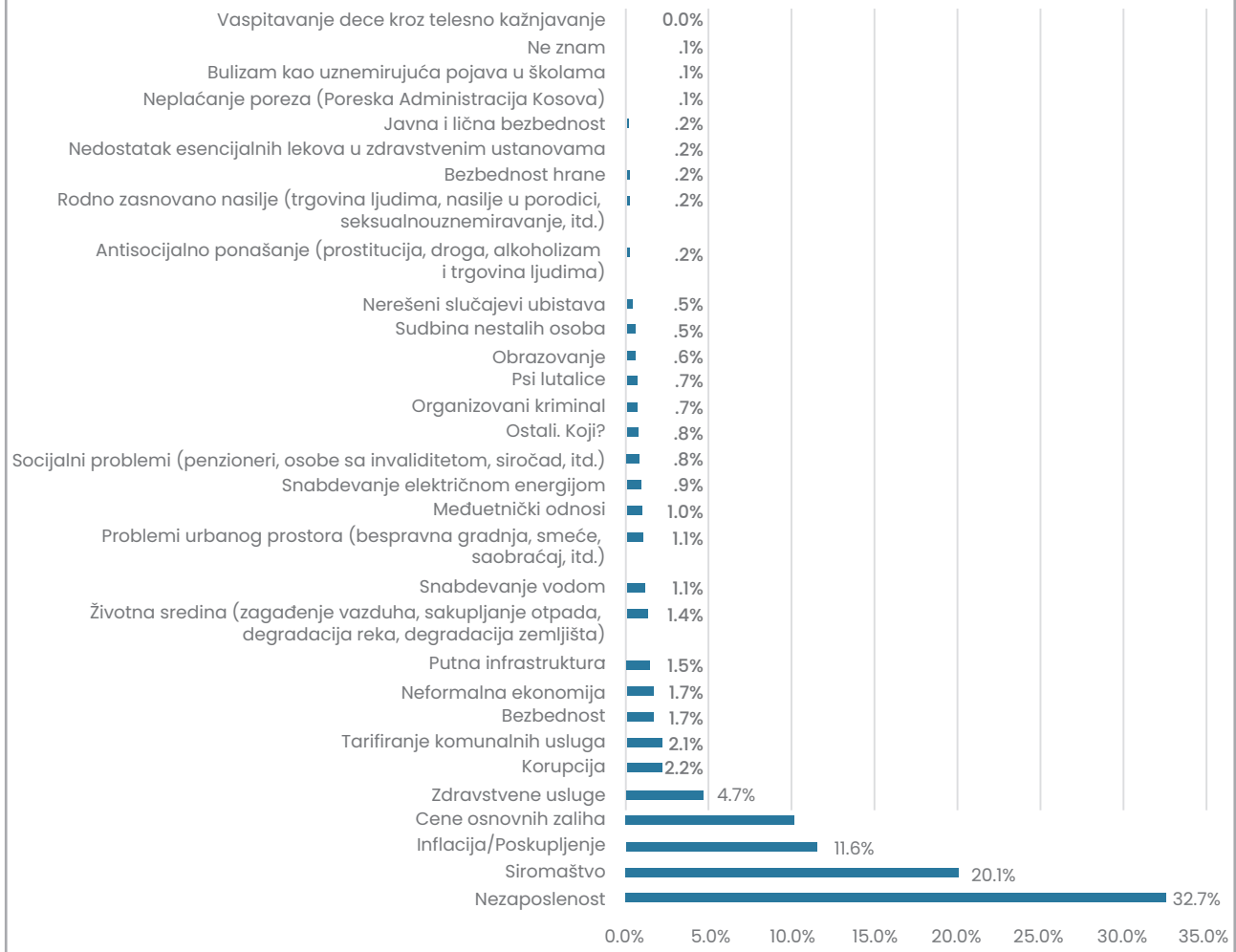
GLAVNI PROBLEMI SA KOJIMA SE KOSOVO TRENUTNO SUOČAVA

Od ispitanika je traženo da pišu o najvećim problemima sa kojim se Kosovo trenutno suočava, a nezaposlenost (32,7%), siromaštvo (20,1%) i inflacija (11,6%) su identifikovani kao tri najveća problema na Kosovu. Cene osnovnih potrepština (10,2%) i zdravstvene usluge (4,7%) bile su među prvih pet identifikovanih problema. U odnosu na anketu iz novembra 2022. godine, broj onih koji su nezaposlenost svrstali kao glavni problem povećan je za 2,8 procentna poena, dok je broj onih koji su cene osnovnih potrepština rangirali kao glavni problem smanjen za 7,2 procentnih poena.

Podaci razvrstani po rodu pokazali su da su, kao i u prethodnim anketama, žene (37,7%) više zabrinute zbog nezaposlenosti u odnosu na muškarce (27,8%). Međutim, za razliku od istraživanja javnog mnjenja iz novembra 2022. u kojem su i žene (20,6%) i muškarci (21,2%) izgledalo je podjednako zabrinuti zbog siromaštva, podaci iz aprila 2023. pokazuju da su žene (22,1%) više zabrinute zbog siromaštva nego muškarci (18,1%).

Etnički razvrstani podaci su pokazali da je nezaposlenost rangirana kao najveći problem za sve etničke grupe, za 32,8% kosovskih Albanaca, 28% pripadnika drugih kosovskih zajednica i 20,5% kosovskih Srba, odnosno. Dok je 20,4% kosovskih Albanaca i 19,5% pripadnika drugih kosovskih zajednica siromaštvo rangiralo kao drugo najveće pitanje, 14,8% kosovskih Srba je putnu infrastrukturu rangiralo kao drugo najveće pitanje.

Najveći problemi

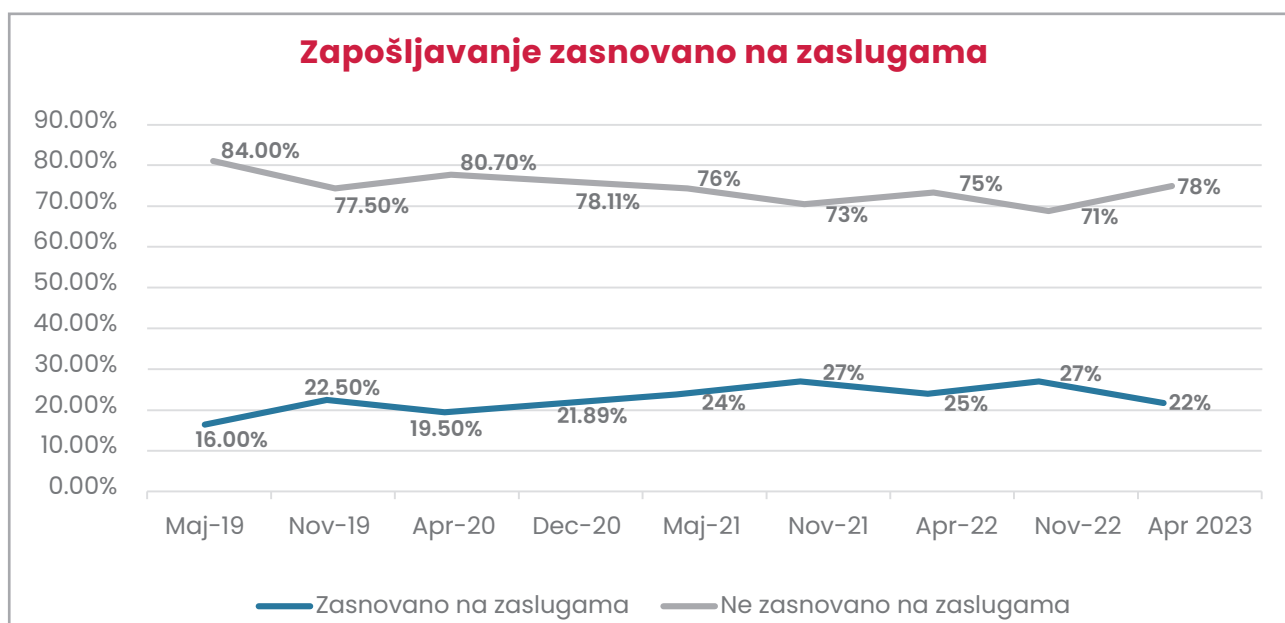
SLIKA 6 Percepcije o velikim problemima sa kojima se Kosovo trenutno suočava

ZAPOŠLJAVANJE PO ZASLUZI U JAVNOM I PRIVATNOM SEKTORU

Anketa javnog mnjenja iz aprila 2023. godine pokazala je pad od pet poena u odnosu na percepciju ispitanika o zapošljavanju zasnovanom na zaslugama u javnom sektoru. Dok je 27% ispitanika smatralo da je zapošljavanje u javnom sektoru zasnovanom na zaslugama u novembru 2022. godine, samo 22% smatra isto u aprilu 2022. Na pitanje šta je najvažnije za zapošljavanje u javnom sektoru, partijska pripadnost (33,9%), porodične veze (28%) su dva najbolja odgovora, zatim obrazovanje (15,4%), mito (11%), profesionalno iskustvo (3,8%), stručna obuka (3%) i prijatelji (3%).

Za razliku od anketa javnog mnjenja iz novembra 2022. godine, kada su žene bile sigurnije u zapošljavanje zasnovano na zaslugama od muškaraca, podaci iz aprila 2023. pokazali su da više muškaraca (24,1%) veruje da je zapošljavanje u javnom sektoru zasnovano na zaslugama, u odnosu na žene (20,5%). I za muškarce i za žene, partijska odanost je bila najkorisniji način da se zaposle u javnom sektoru, sa 37% i 30,7%, respektivno.

Slično prethodnim anketama, etnički razvrstani podaci su pokazali da se činilo da je lojalnost stranci ključni faktor za zapošljavanje kosovskih Albanaca (35,1%) i kosovskih Srba (23,1%), dok je za ostale kosovske zajednice obrazovanje (23,5%) omogućilo lakše zapošljavanje u javnom sektoru. Dok je u četiri prethodne ankete (april 2021, novembar 2021, april 2022. i novembar 2023.) najmanje poverenja u zapošljavanje zasnovano na zaslugama utvrđeno među kosovskim Srbima, u istraživanju javnog mnjenja u aprilu 2023. najmanje poverenja u zapošljavanje zasnovano na zaslugama u javnom sektoru nalazi se među pripadnicima drugih kosovskih zajednica (39,2%), zatim kod kosovskih Srba (36,5%) i kod kosovskih Albanaca (20,9%),

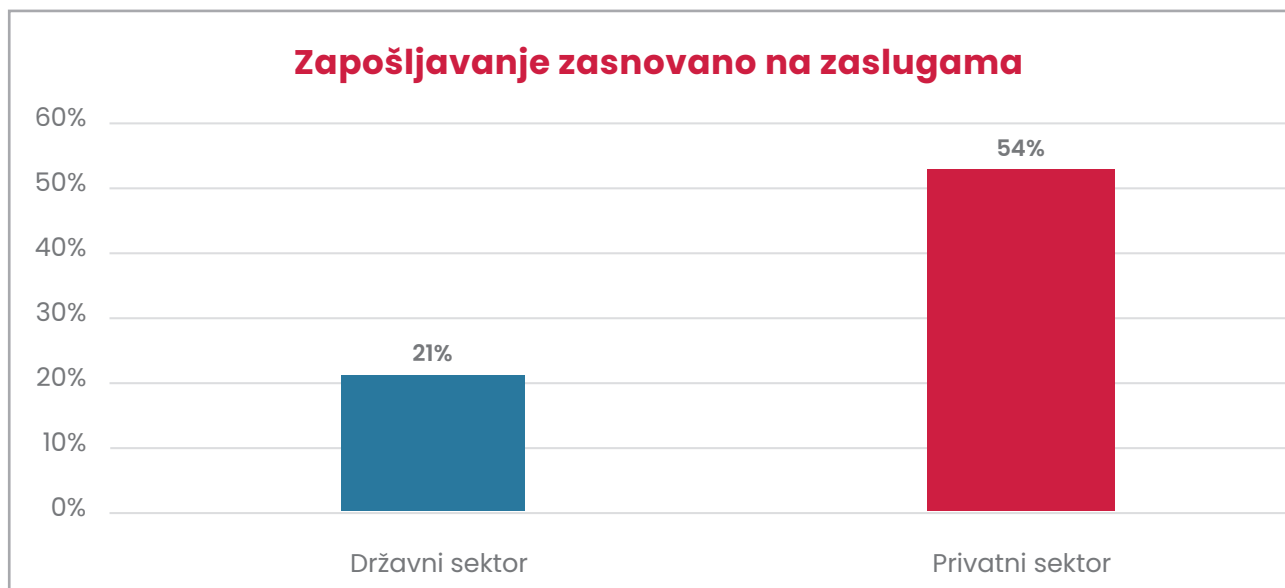

SLIKA 7 Percepcije uloge meritokratije u zapošljavanju u javnom sektoru

Što se privatnog sektora tiče, 54% ispitanika smatra da se zaposlenje u privatnom sektoru stiče na osnovu zasluga. Profesionalno iskustvo se smatra najkorisnijim kriterijumom za zapošljavanje u privatnom sektoru za 35,2% ispitanika. Ispitanici su identifikovali sledeće faktore bez zasluga za dobijanje posla u privatnom sektoru: porodične veze (19,2%), prijatelji (16,9%), privrženost partiji (4,1%), mito (2,9%), izgled (2,2%) i u manjoj meri pol (0,3%).

Baš kao i u anketi javnog mnjenja iz novembra 2022. godine, kada su muškarci (54,5%) bili sigurniji u zapošljavanje zasnovano na zaslugama u privatnom sektoru nego žene (51,6%), u anketi javnog mnjenja iz aprila 2023. godine, više muškaraca (56%) je izjavilo da je uvereno u zapošljavanje zasnovano na zaslugama u privatnom sektoru, nego žena (51,4%).

Etnički razvrstani podaci pokazuju da su kosovski Srbi (63,3%) bili sigurniji u zapošljavanje u privatnom sektoru, nego pripadnici drugih kosovskih zajednica (56,5%) i kosovski Albanci (52,7%).

SLIKA 8 Percepcije o ulozi meritokratije u zapošljavanju u javnom sektoru u odnosu na privatni sektor

PERCEPCIJE U VEZI SA KORUPCIJOM VELIKIH RAZMERA

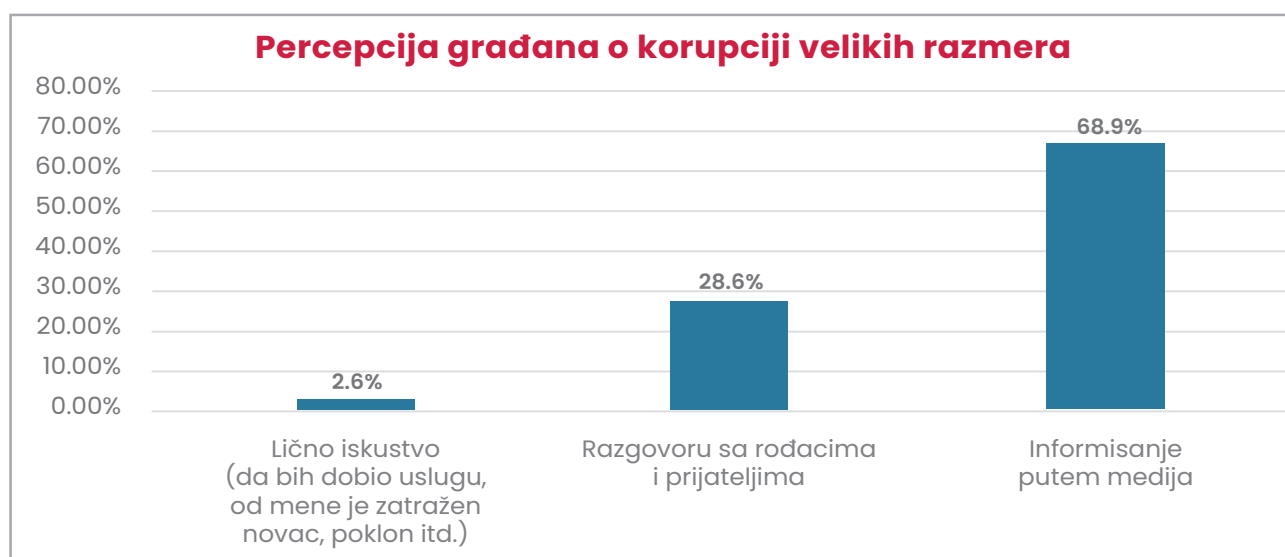
U proseku, 23,5% ispitanika je izjavilo da smatra da je korupcija velikih razmera prisutna u javnim i međunarodnim institucijama na Kosovu, u odnosu na 21,1% u novembru 2022. i 22,1% u aprilu 2022. Iako se ovaj broj stalno smanjivao od decembra 2020. godine, kada u proseku 28% ispitanika je izjavilo da smatra da je prisutna korupcija velikih razmera, dok je u aprilu 2023. zabeležen porast od 2,4 procenta u odnosu na novembar 2022. godine.

Policija Kosova se smatra najmanje korumpiranom sa 7,3% koji veruje da postoji korupcija velikih razmera, a slede međunarodne organizacije (14,1%), opštine (15,8%), obrazovanje (16,9%). Kao najkorumpiranije organizacije smatraju se sudovi (37,7%), zatim Carina (35,8%) i Kosovska agencija za privatizaciju (33,7%). Najveće promene u percepciji o korupciji velikih razmera primećene su u sledećim institucijama: Carina (26,9% u poređenju sa 35,8% u novembru 2022.), sudovi (37,7% u poređenju sa 30,8% u novembru 2022.) i Centralna uprava (25,3% u poređenju sa 20,1% u novembru 2022.). Pozitivan pad u percepciji velike korupcije primećen je kod Policije Kosova (7,3% u odnosu na 13,5% u novembru 2022.) i opština (15,8% u odnosu na 18,4% u novembru 2022.).

	Maj-19	May-19	Apr-20	Dec-20	Maj-21	Apr-21	Apr-22	Nov-22	Apr-23	Trend
Zdravstvena nega (bolnice i domovi zdravlja)	25.10%	33.40%	11%	25%	22.90%	18.80%	18.10%	18.60%	20.50%	
KEDS	40.70%	38.90%	27.30%	28.70%	26.10%	25.80%	26.50%	24.50%	28.40%	
KEK				27.50%	25.30%	25.80%	26.70%	23.00%	26.10%	
Sudovi	30.70%	42.00%	24.50%	31.60%	32.50%	27.70%	27.90%	30.80%	37.70%	
Carina	29.30%	41.40%	30.60%	39.20%	34.30%	32.30%	36.20%	26.90%	35.80%	
Centralna administracija/Vlada	36.70%	35.30%	20.80%	29.50%	23.10%	19.50%	13.90%	20.10%	25.30%	
KAP (Kosovska Agencija za Privatizaciju)	40.70%	48.10%	36.60%	39.00%	39.30%	29.40%	32.60%	28.80%	33.70%	
Opštine (lokalna samouprava)	25.80%	29.80%	13.30%	24.70%	20.40%	19.10%	16.30%	18.40%	15.80%	
Obrazovanje (škole, fakulteti)	20.70%	26.10%	13.60%	19.50%	15.10%	16.80%	12.10%	14.30%	16.90%	
PAK (Poreska Administracija Kosova)	35.30%	42.20%	18.90%	30.20%	27.40%	28.80%	25.40%	24.10%	21.20%	
PTK	44.20%	40.80%	37.90%	33.20%	31.60%	23.70%	25.90%	25.30%	25.40%	
Banke	33.80%	34.10%	18.90%	28.10%	22.90%	22.20%	20.50%	14.70%	20.70%	
Međunarodne organizacije	19.50%	23.60%	5.50%	23.80%	15.70%	17.60%	14.00%	12.20%	14.10%	
Policija Kosova (PK)	17.00%	20.70%	9.80%	15.30%	14.00%	20.50%	14.00%	13.50%	7.30%	

TABELA 4 Percepcije o rasprostranjenosti korupcije velikih razmera u javnim i međunarodnim institucijama na Kosovu

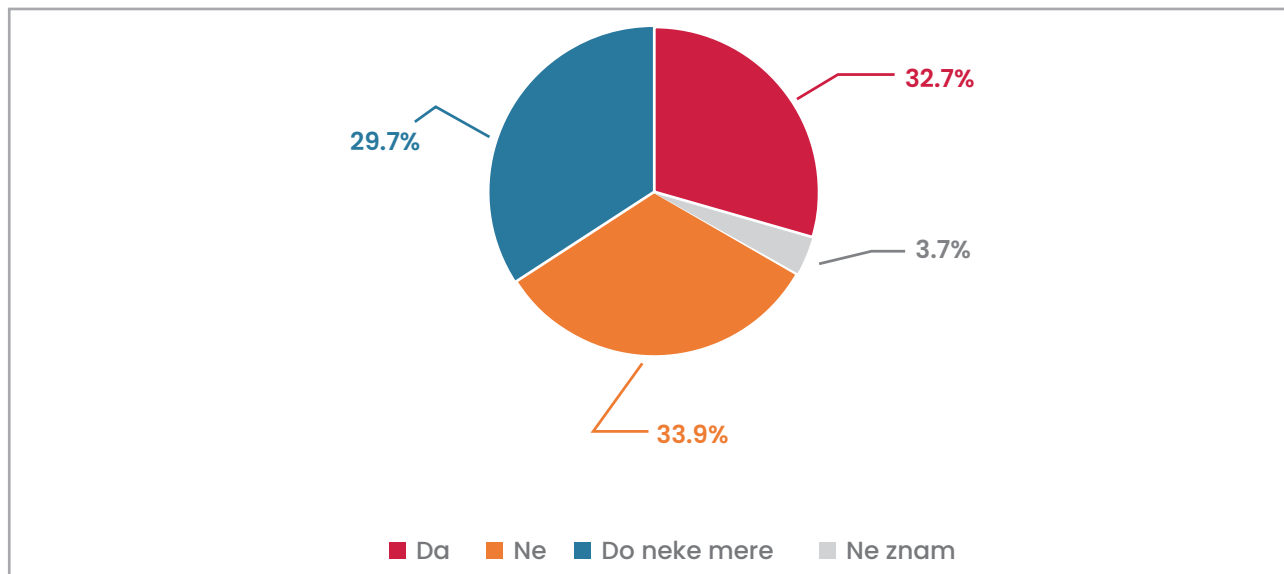
Na pitanje o razlozima za procenu prisustva korupcije velikih razmera u javnim i međunarodnim institucijama na Kosovu, podaci su pokazali da su, slično prethodnim anketama, informacije putem medija najveći odgovor za 68,9% ispitanika. Ukupno 28,6% ispitanika izjavilo je da su razgovori sa rođacima i prijateljima oblikovali osnovu za njihovo mišljenje o stepenu korupcije, dok je samo 2,6% ispitanika tvrdilo da su lična iskustva u kojima su od njih traženi novac, pokloni ili druge usluge zauzvrat jer su određene usluge uticale na njihovo mišljenje.

SLIKA 9 Razlozi ispitanika koji stoje iza njihove procene stepena korupcije na Kosovu

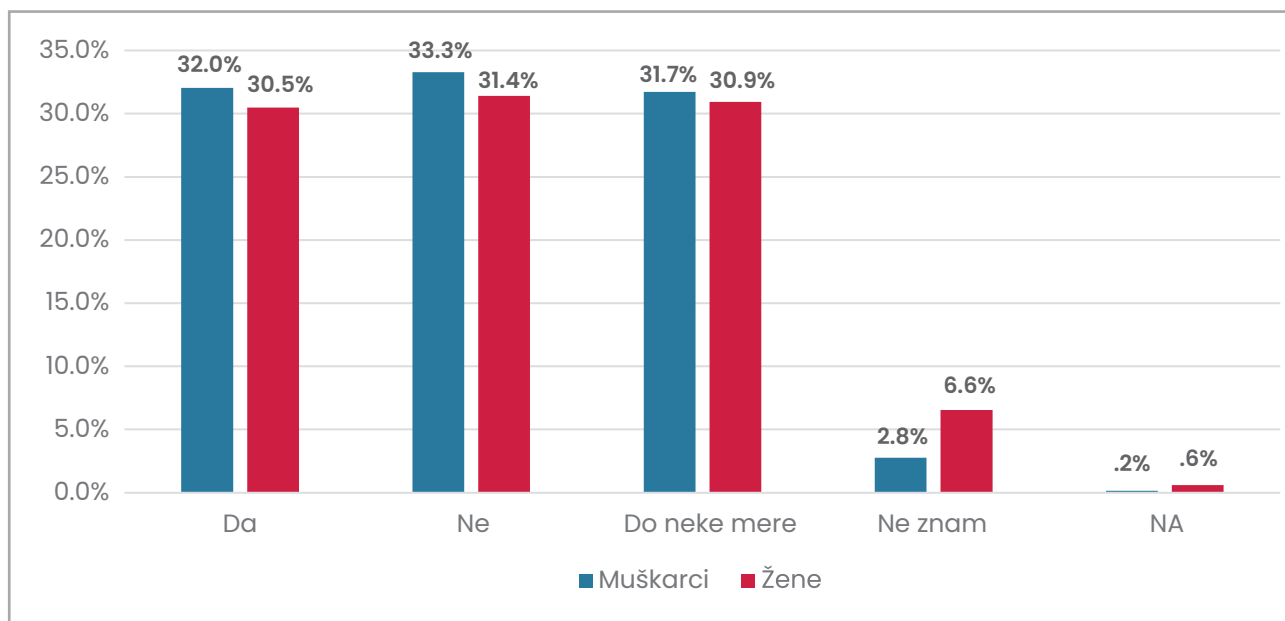
STAVOVI U VEZI SA GLASANJEM

Istraživanje javnog mnjenja iz aprila 2023. takođe se raspitalo o glasačkim stavovima građana Kosova. Ukupno 32,7% ispitanika pokazalo je uverenje da njihov glas može da promeni političku situaciju na Kosovu u odnosu na 31,2% u novembru 2022, 38,1% u aprilu 2022, 29,4% u jesen 2021, i 43,8% u aprilu 2021. Dok 33,9% smatra da njihov glas ne može promeniti političku situaciju, 29,7% smatra da donekle može. Ukupno 3,7% izjavilo je da ne zna da li njihov glas može uticati na promene.

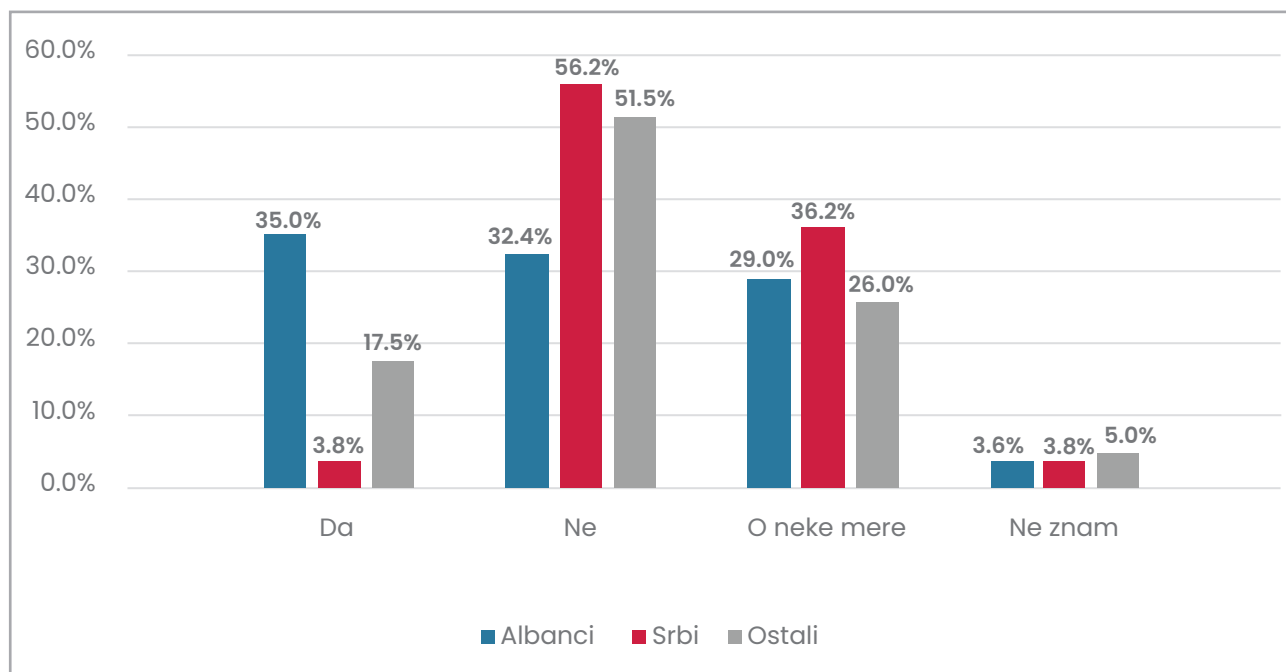
SLIKA 10 Percepcija ispitanika o tome da li njihov glas može da promeni situaciju na Kosovu

Podaci razvrstani po polu pokazali su povećanje poverenja u moć njihovog glasa da utiče na promene među muškarcima u odnosu na novembar 2022. Dok 34,7% (32% u novembru 2022.) muškaraca smatra da njihov glas može promeniti situaciju na Kosovu, 30,7% (35,9% u aprilu 2022.) žena misli isto. Ukupno 33% muškaraca i 34,9% žena smatra da njihov glas ne može uticati na promene, dok 29,9% muškaraca i 29,5% žena smatra da njihov glas može uticati na promene samo u izvesnoj meri.

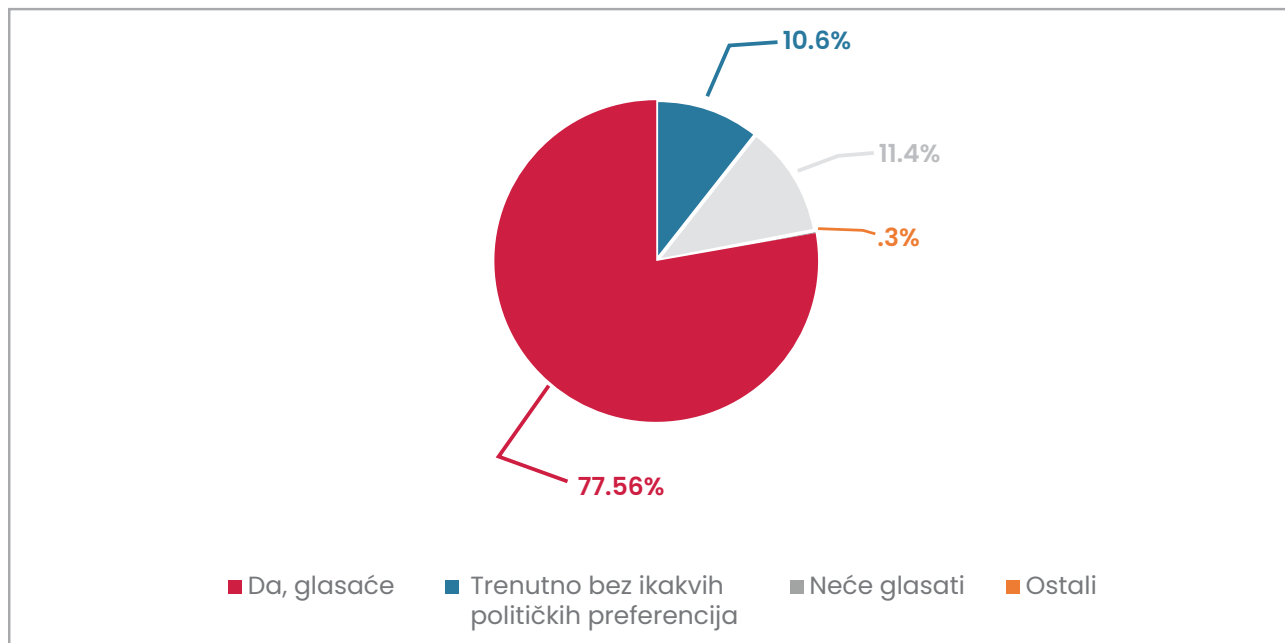
SLIKA 11 Percepcija muškaraca i žena o tome da li njihov glas može promeniti situaciju na Kosovu

Podaci razvrstani po etničkoj pripadnosti pokazali su povećanje poverenja među zajednicama na Kosovu u izbore kao mehanizam za promene. Ukupno 35% kosovskih Albanaca smatra da njihov glas može da promeni situaciju na Kosovu (33,3% u novembru 2022), zatim sledi 17,5% pripadnika drugih kosovskih zajednica (12% u novembru 2022) i 3,8% kosovskih Srba (1% u novembru 2022). Dok ukupno 56,2% kosovskih Srba ne veruje da njihov glas može uticati na promene (44,8% u novembru 2022.), 51,5% pripadnika drugih kosovskih zajednica i 32,4% kosovskih Albanaca izjasnilo se isto.

SLIKA 12 Percepcija različitih zajednica o tome da li njihov glas može da promeni situaciju na Kosovu

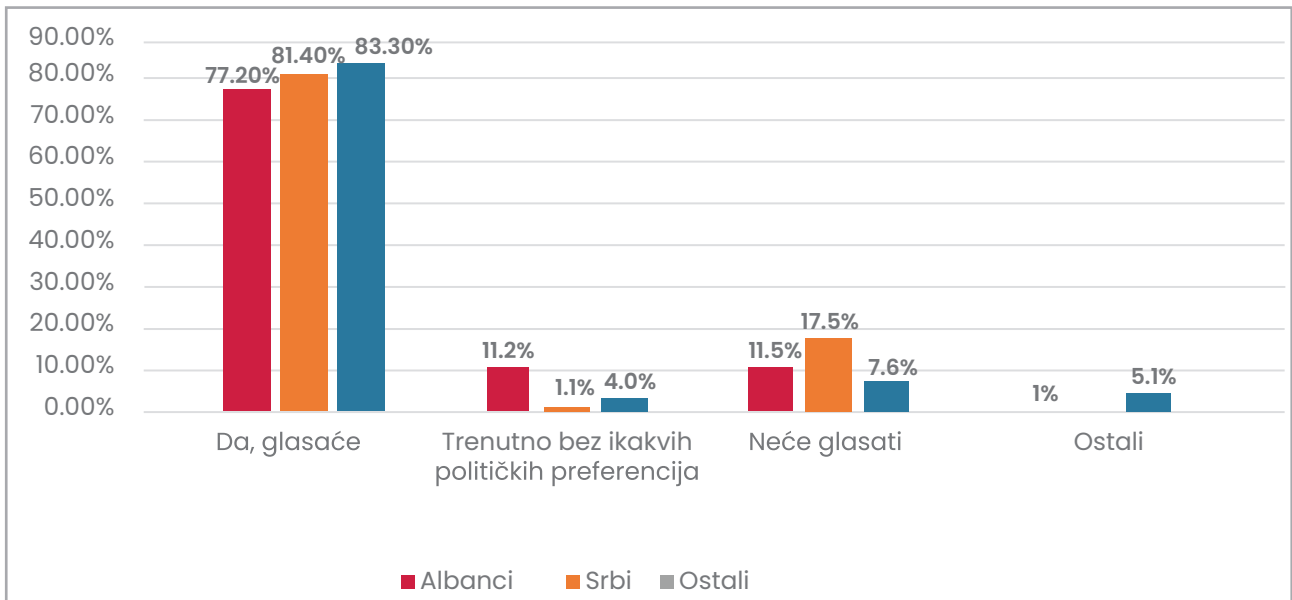
Anketa Pulsa javnosti u aprilu 2023. takođe se raspitivala o verovatnoći da li će ispitanici glasati ako se centralni izbori održe uskoro, kao i o njihovim biračkim preferencijama. Podaci su pokazali povećanje verovatnoće glasanja među ispitanicima. Ukupno 77,6% ispitanika izjavilo je da bi glasalo za određenu stranku ili koaliciju ako bi se centralni izbori održali uskoro, za razliku od 69% u aprilu 2022. godine, međutim ovaj broj je bio identičan onom iz aprila 2022. godine, kada je ovaj broj zabeležio 76,5%. Ukupno 11,4% ispitanika izjavilo je da neće glasati ako se centralni izbori održe uskoro, slično 11,9% u novembru 2022. i 11,1% u aprilu 2022. godine.

SLIKA 13 Verovatnoća da će ispitanici glasati ukoliko bi se centralni izbori održali uskoro

Podaci razvrstani po polu pokazali su povećanje verovatnoće da će glasati i muškarci i žene. Ukupno 89,6% muškaraca reklo je da bi glasalo ako bi centralni izbori bili uskoro održani u odnosu na 70,6% u novembru 2022. godine, a 86,8% žena je reklo da bi glasalo ako bi centralni izbori bili održani uskoro, u odnosu na 67,6% u novembru 2022. Identičan broj muškaraca (10,8%) i žena (10,7%) izjavilo je da nema političke preferencije, dok je više žena (13,1%) nego muškaraca (10,1%) izjavilo da će glasati ako bi centralni izbori bili održani uskoro.

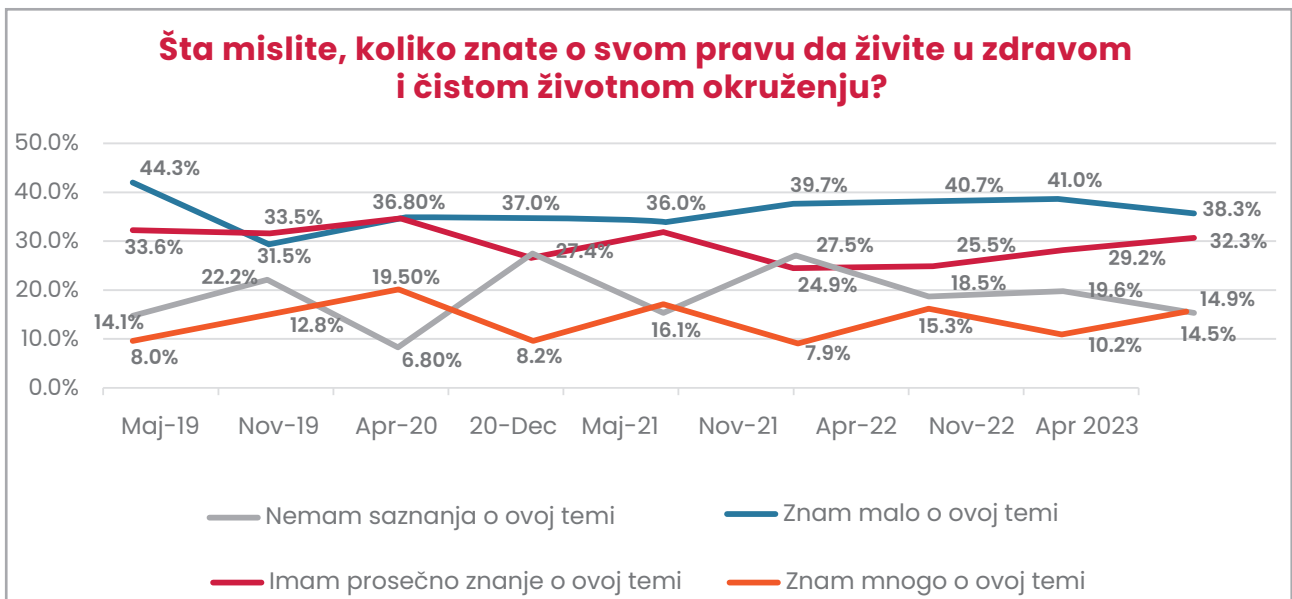
Etnički razvrstani podaci pokazuju da je veća verovatnoća da će pripadnici drugih kosovskih zajednica (83,3%) i kosovski Srbi (81,4%) glasati ako izbori budu održani u bliskoj budućnosti, za razliku od kosovskih Albanaca (77,2%). Etnički razvrstani podaci zabeleženi u aprilu 2023. godine pokazali su povećanje verovatnoće glasanja za sve etničke grupe u odnosu na novembar 2022. godine, kada su ove šifre iznosile 71% kosovskih Srba, 74% pripadnika drugih kosovskih zajednica i 68,6% kosovskih Albanaca. Međutim, veći deo ispitanika kosovskih Srba (17,5%) izjavio je da neće glasati, u odnosu na kosovske Albance (11,5%) i pripadnike drugih kosovskih zajednica (7,6%). Više kosovskih Albanaca (11,2%) je reklo da nemaju političke preferencije, u odnosu na pripadnike drugih kosovskih zajednica (4%) i kosovske Srbe (1,1%).

SLIKA 14 Verovatnoća da će ispitanici glasati i preferencije glasanja, podaci razvrstani po etničkoj pripadnosti

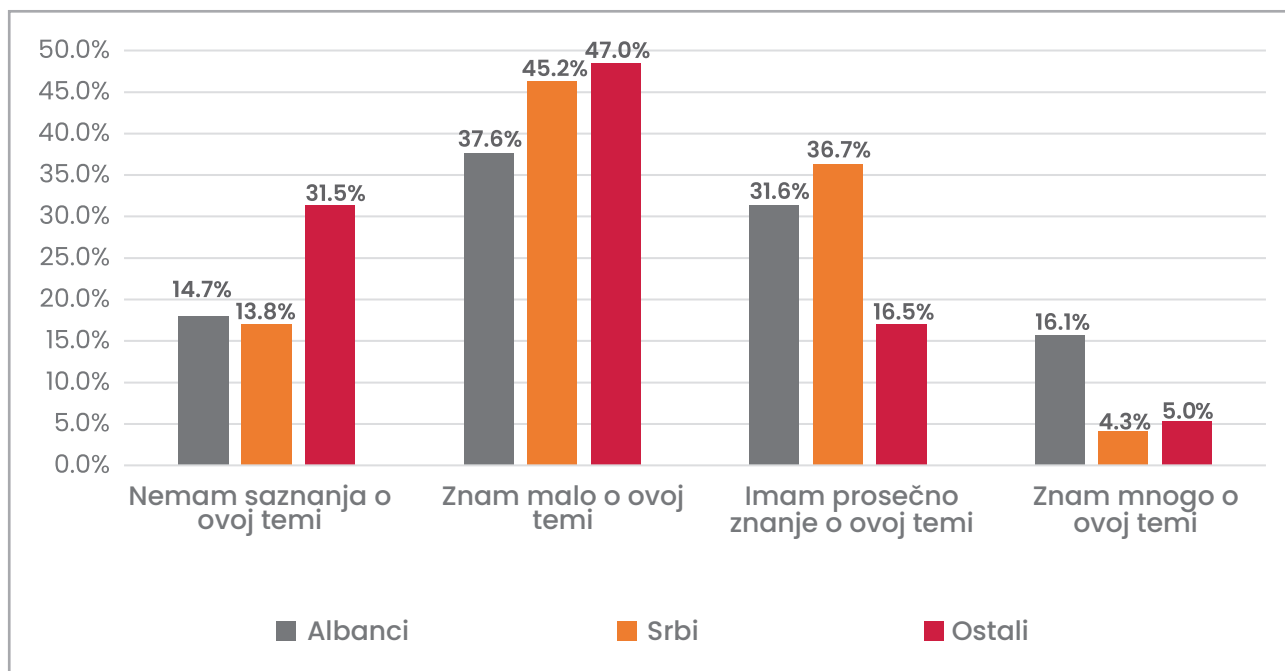
ŽIVOTNA SREDINA

Na pitanje o svom pravu na život u zdravoj i čistoj životnoj sredini, ukupno 14,5% ispitanika izjavilo je da nema znanja o ovoj temi, a ovaj broj se smanjuje od novembra 2021. kada je zabeleženo 27,5%, aprila 2022. zabeleženo je 18,5%, a u novembru 2022. 19,6%. Ukupno 38,3% reklo je da malo zna o ovoj temi, zatim 32,3% koji imaju prosečno znanje o ovoj temi i 14,9% koji znaju mnogo o ovoj temi.

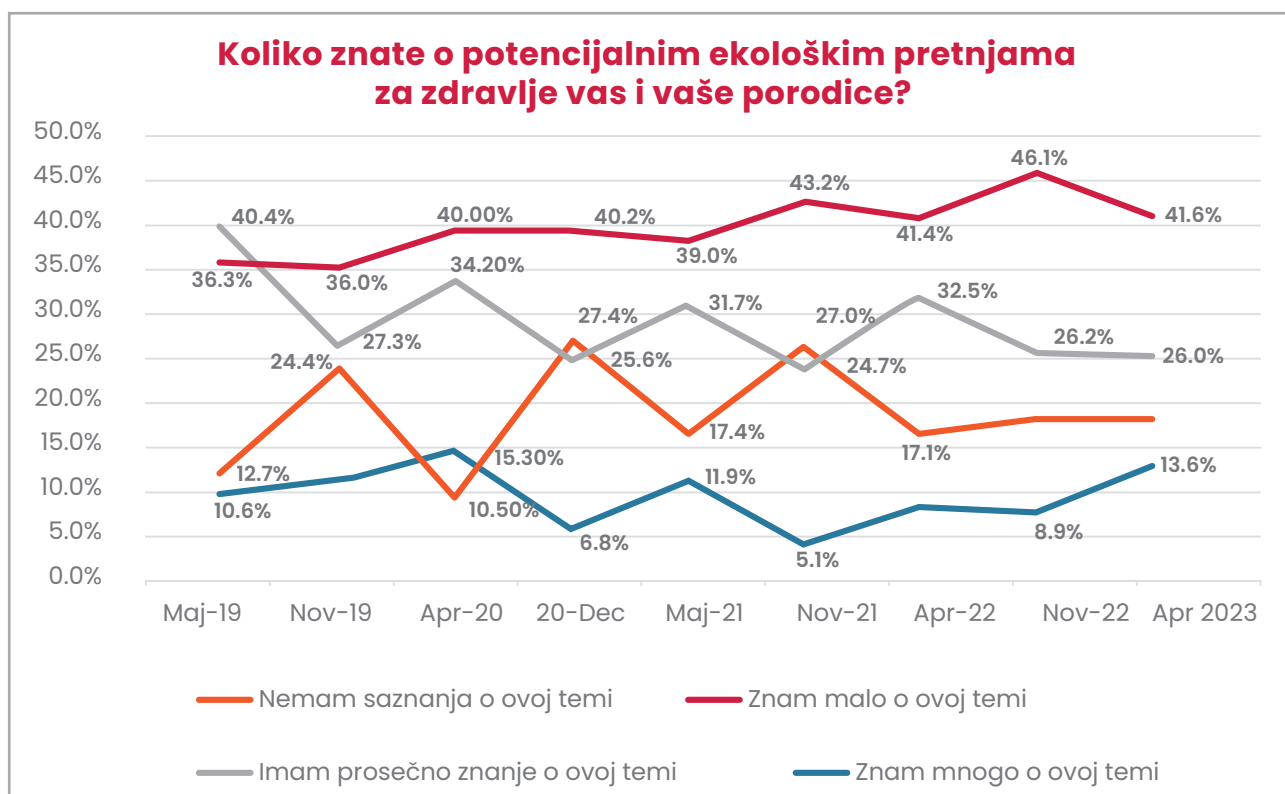
SLIKA 15 Svest ispitanika o njihovom pravu da žive u zdravoj i čistoj životnoj sredini

Etnički razvrstani podaci pokazali su značajne razlike između različitih zajednica na Kosovu u pogledu njihove svesti o pravu na život u zdravoj i čistoj sredini. Ukupno 31,5% pripadnika ostalih kosovskih zajednica, 13,8% kosovskih Srba i 14,7% kosovskih Albanaca izjavilo je da nema znanja o ovoj temi, što je pokazalo smanjenje nedostatka znanja od novembra 2022. godine (46,5% pripadnika ostale kosovske zajednice, 32,9% kosovskih Srba i 18% kosovskih Albanaca). Kosovski Albanci su predstavljali najveći deo ispitanika koji su tvrdili da znaju mnogo o ovoj temi sa 16,1%, dok samo 5% pripadnika drugih kosovskih zajednica i 4,3% kosovskih Srba tvrdi isto.

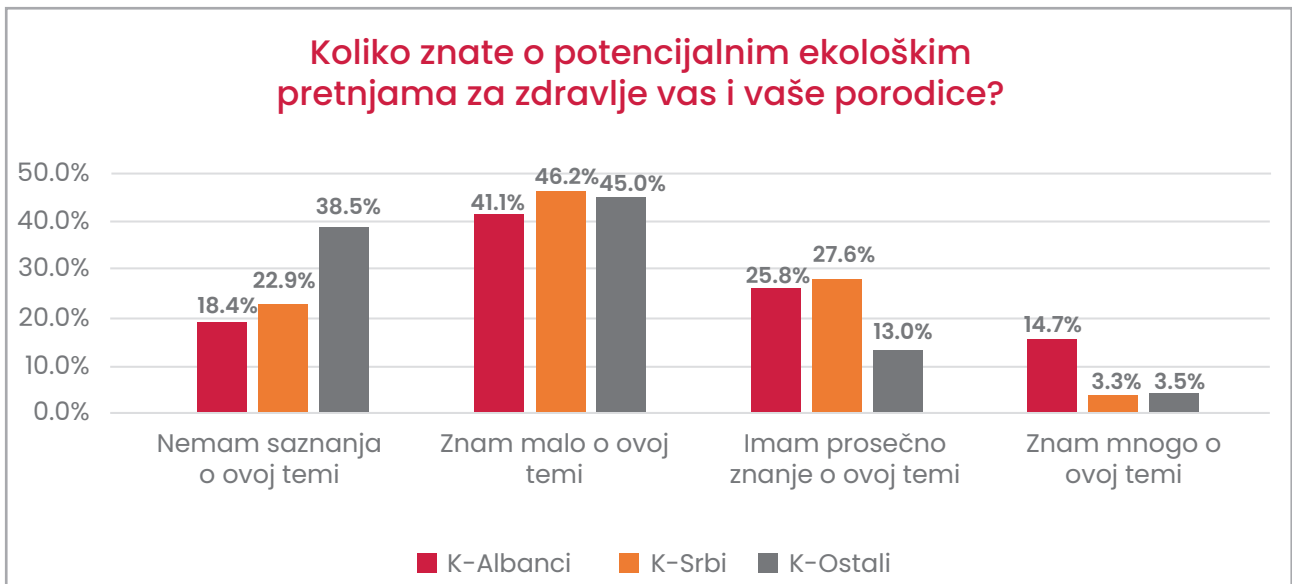
SLIKA 16 Svest ispitanika o njihovom pravu da žive u zdravoj i čistoj sredini, etnički razvrstani podaci

Ispitanici su takođe upitani o njihovom znanju o potencijalnim ekološkim pretnjama po sopstveno zdravlje i zdravlje njihove porodice. Slično kao i u novembru 2022. ukupno 18,8% ispitanika je izjavilo da nema znanja o ovoj temi. Dok je ukupno 41,6% ispitanika izjavilo da malo zna o ovoj temi, 26% je reklo da ima prosečno znanje, a 13,6% da zna mnogo o ovoj temi. Rodno razvrstani podaci pokazuju da 13,4% muškaraca i 15,5% žena nema znanja o ovoj temi, dok je 16% žena i 13,9% muškaraca izjavilo da zna mnogo o ovoj temi.

SLIKA 17 Svest ispitanika o potencijalnim ekološkim pretnjama po sopstveno i zdravlje porodice

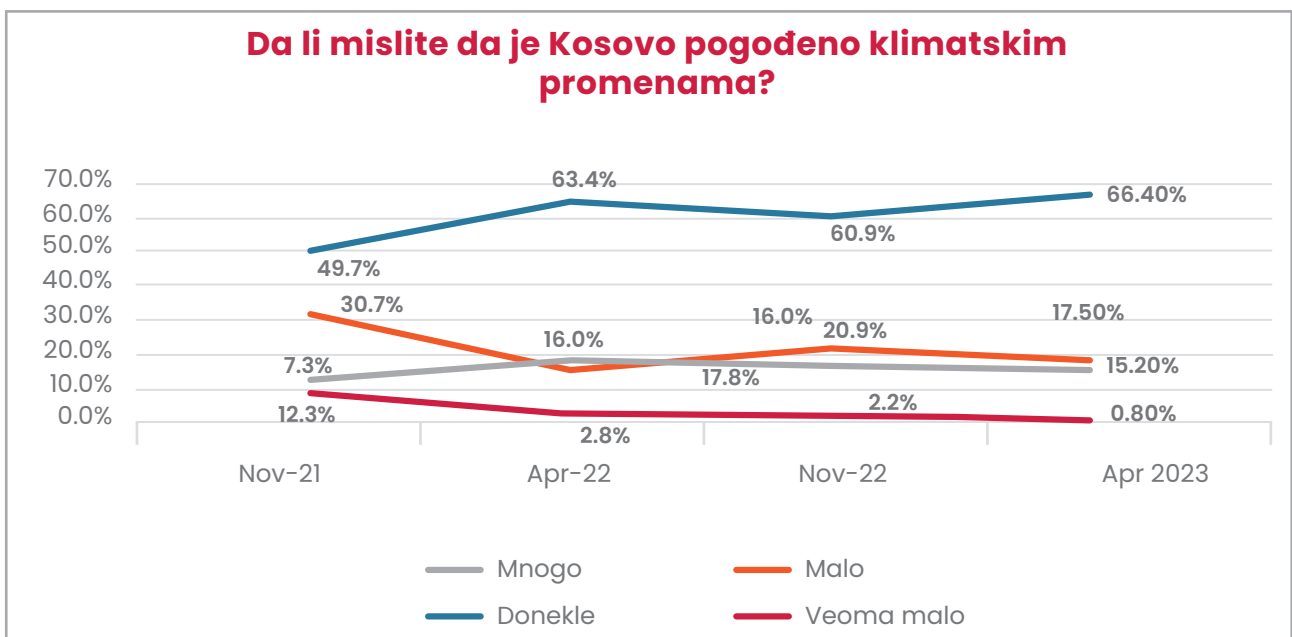
Etnički razvrstani podaci su pokazali da postoje primetne razlike među zajednicama koje su izjavile da nemaju znanja o ovoj temi (prikazano na slici 18). Dok je samo 18,4% kosovskih Albanaca izjavilo da nemaju saznanja o mogućnostima koje ekološke pretnje imaju po njihovo zdravlje ili zdravlje njihove porodice, 22,9% kosovskih Srba i 38,5% pripadnika drugih kosovskih zajednica tvrdi isto. Isto tako, veći deo kosovskih Albanaca (14,7%) tvrdi da zna mnogo o ovoj temi, za razliku od kosovskih Srba (3,3%) i pripadnika drugih kosovskih zajednica (3,5%).

SLIKA 18 Svest ispitanika o potencijalnim ekološkim pretnjama po njihovo zdravlje i zdravlje porodice, etnički razvrstani podaci

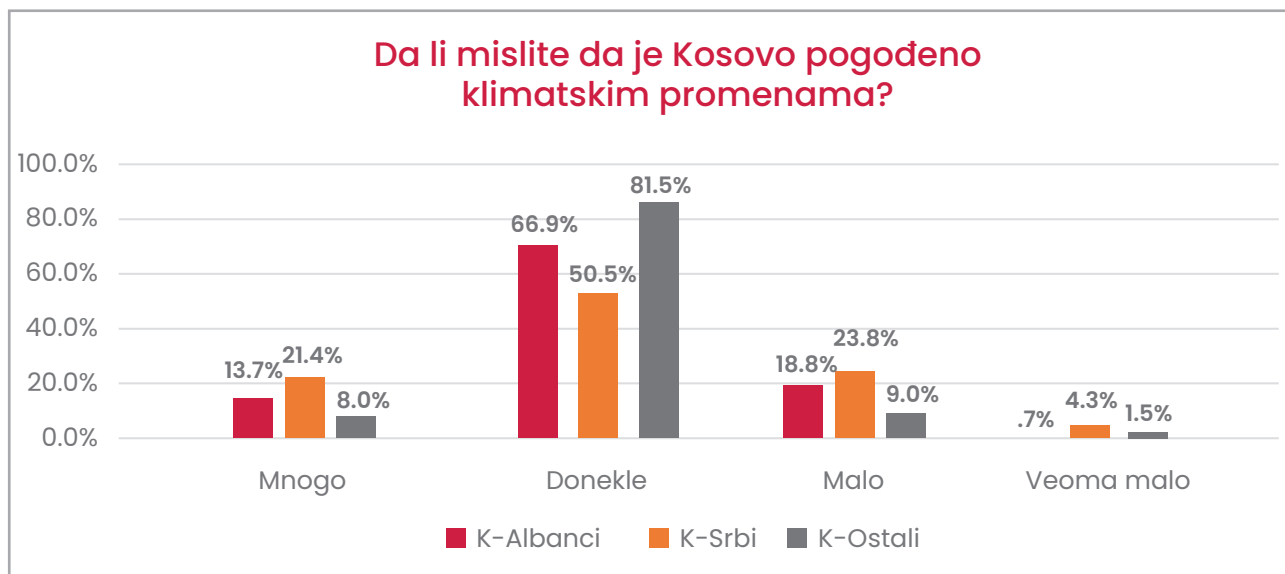
Anketa javnog mnjenja Puls javnosti od novembra 2021. ispituje ispitanike o njihovoj svesti o klimatskim promenama. Ukupno 15,2% (16% u novembru 2022, 18% u aprilu 2022 i 12,3% u novembru 2021.) ispitanika tvrdi da je Kosovo pod velikim uticajem klime, dok 18,3% (21% u novembru 2022, 19% u aprilu 2022. i 38% u novembru 2021.) ispitanika je tvrdilo da klimatske promene imaju mali ili veoma mali uticaj na Kosovo. Ukupno 66,4% je izjavilo da je Kosovo donekle pogođeno klimatskim promenama, za razliku od 61% u novembru 2022, 16% u aprilu 2022. i 30,7% u novembru 2021.

Podaci razvrstani po polu nisu pokazali velike razlike u percepciji muškaraca i žena o uticaju klimatskih promena na Kosovu.

SLIKA 19 Svest ispitanika o uticaju klimatskih promena na Kosovu

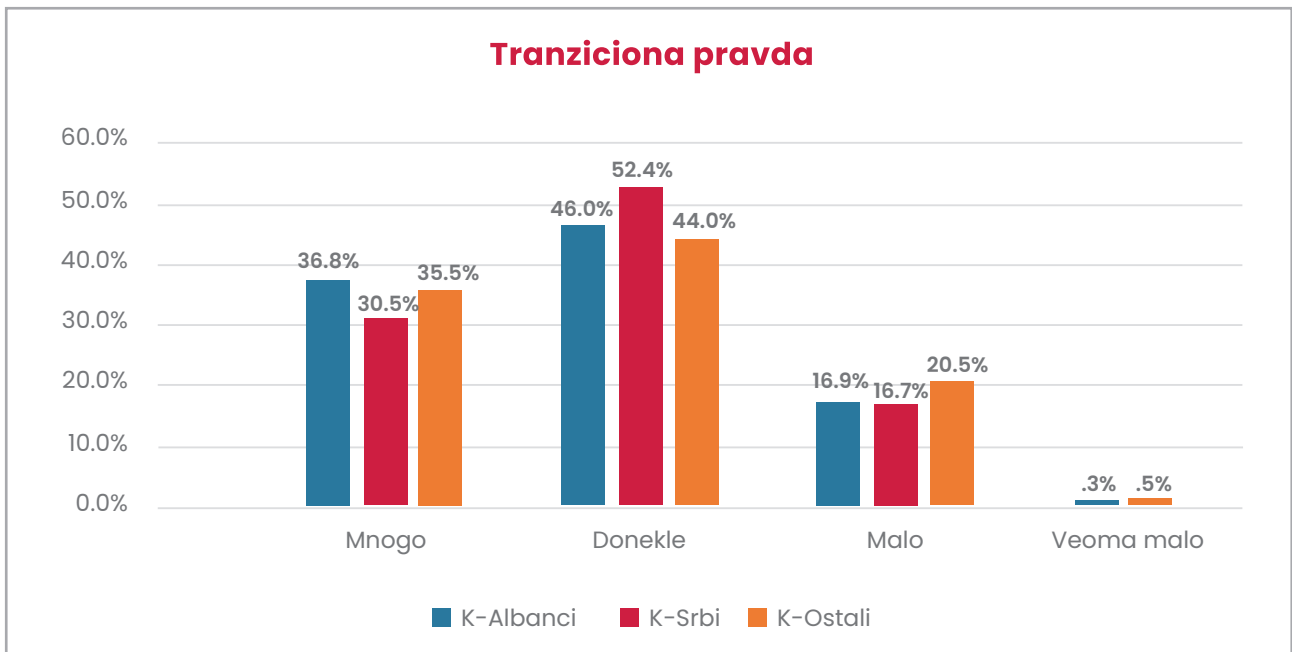
Etnički razvrstani podaci pokazuju da 21,4% kosovskih Srba, 13,7% kosovskih Albanaca i 8% pripadnika drugih kosovskih zajednica veruje da je Kosovo pod velikim uticajem klimatskih promena, dok 81% pripadnika drugih kosovskih zajednica, 67% kosovskih Albanaca i 51% kosovskih Srba veruje da je to donekle uticalo.

SLIKA 20 Svest ispitanika o uticaju klimatskih promena na Kosovu, etnički razvrstani podaci

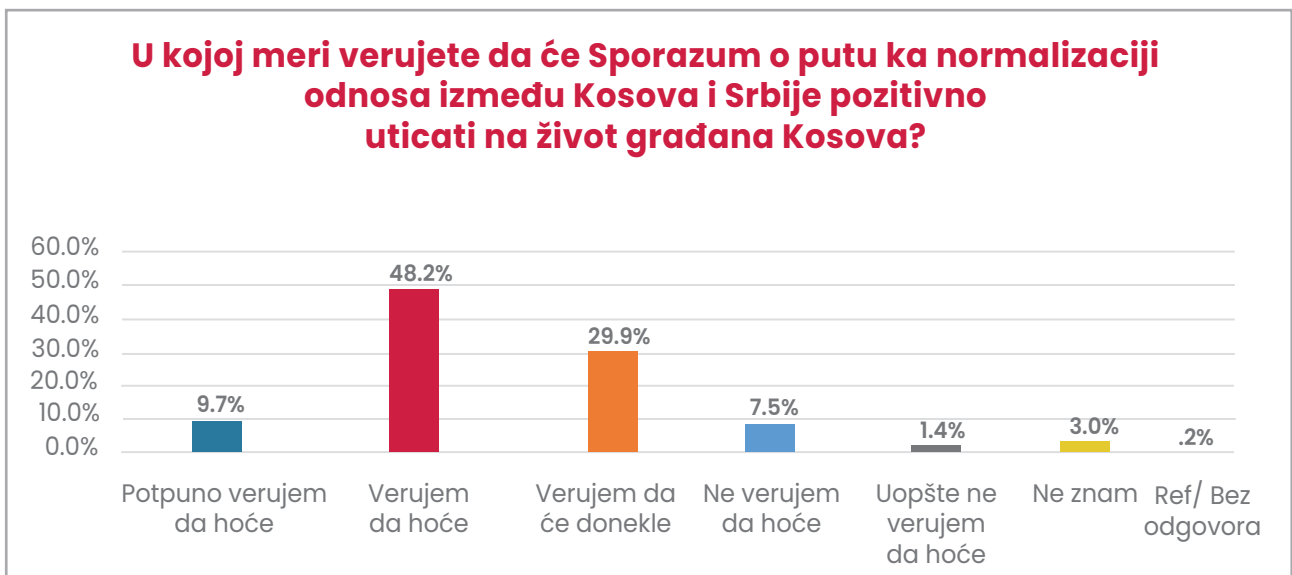
TRANZICIONA PRAVDA

Uzimajući u obzir dugogodišnje iskustvo UNDP-a u radu na tranzicionoj pravdi i njegov holistički pristup u suočavanju sa nasleđem iz sukoba, jačanju odgovornosti, pravde, društvene kohezije i vladavine prava, Puls javnosti je tranzicionu pravdu smatrao važnom temom koju treba obraditi u svom novom izdanju. Ispitanici su pitani o njihovom mišljenju o različitim aspektima tranzicione pravde. Ukupno 44,2% ispitanika tvrdi da se nasleđe sukoba i kolektivne prošlosti Kosova ne obrađuje profesionalno u medijima, dok 38,1% ispitanika tvrdi da nasleđe sukoba i kolektivne prošlosti nisu profesionalno pokriveni u medijima, 17,8% je tvrdilo da sada nije ili je odbilo da odgovori. Etnički razvrstani podaci su pokazali da veći deo kosovskih Srba (52,4%) veruje da kosovsko nasleđe sukoba i kolektivne prošlosti nisu profesionalno pokriveni u medijima, u odnosu 46% kosovskih Albanaca i 44% pripadnika drugih kosovskih zajednica.

SLIKA 21 Mišljenje ispitanika o profesionalnom izveštavanju o nasleđu kosovskog sukoba i kolektivnoj prošlosti u medijima

Ispitanici su upitani za mišljenje o „Sporazumu na putu normalizacije odnosa između Kosova i Srbije“ (Sporazum). Nalazi pokazuju da 58% ispitanika u potpunosti veruje ili veruje da će Sporazum pozitivno uticati na život ljudi na Kosovu, dok 30% tvrdi da će donekle, a 8,9% je izjavilo da ne veruje ili ne veruje uopšte. Podaci razvrstani po etničkoj pripadnosti pokazali su da 58,4% kosovskih Albanaca i 70% pripadnika drugih kosovskih zajednica veruje u potpunosti ili veruje da će Sporazum pozitivno uticati na život naroda na Kosovu, dok 24,8% kosovskih Srba veruje isto.

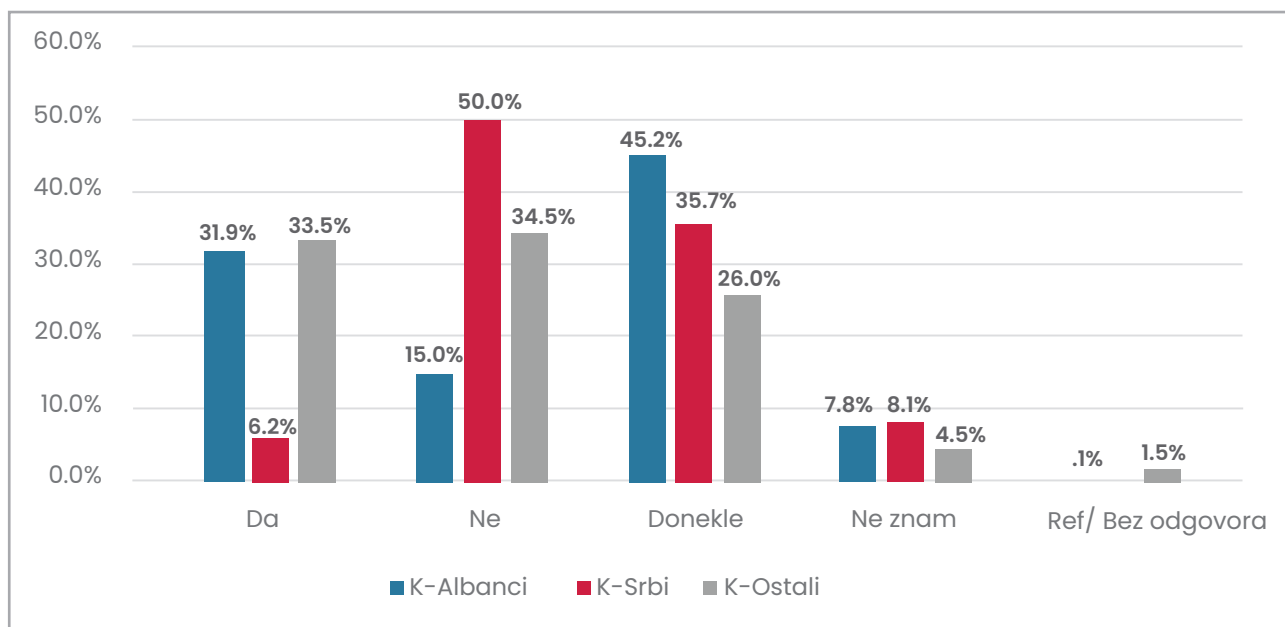

SLIKA 22 Percepcija ispitanika o uticaju Sporazuma o putu normalizacije odnosa na stanovništvo Kosova

Većina ispitanika (57,1%) je tvrdila da u potpunosti veruje ili veruje da će Sporazum pomoći Kosovu na putu ka EU. Podaci razvrstani po etničkoj pripadnosti pokazuju da 58% kosovskih Albanaca i 64,2% u potpunosti veruje ili veruje da će Sporazum pomoći Kosovu na putu ka EU, dok samo 21,6% kosovskih Srba veruje isto. Podaci razvrstani po polu su pokazali da su žene (60%) optimističnije da će Sporazum imati pozitivan uticaj na narod Kosova, u odnosu na muškarce (56%).

Ukupno 38% ispitanika izjavilo je da veruje da će Sporazum doprineti dugotrajnom miru na Kosovu, 38,9% tvrdi da hoće donekle, 16,1% da neće, a 7,4% ispitanika nije znalo ili su odbili da odgovore. Etnički razvrstani podaci pokazali su razlike među različitim zajednicama u njihovom mišljenju da Sporazum ima uticaj na dugotrajni mir na Kosovu. Ukupno 32% kosovskih Albanaca i 34% pripadnika drugih kosovskih zajednica veruje da će Sporazum doprineti dugotrajnom miru na Kosovu, dok isto veruje i 6,2% kosovskih Srba. Ukupno 50 % kosovskih Srba, 35,4 % pripadnika drugih kosovskih zajednica i 15 % kosovskih Albanaca nisu optimisti da će Sporazum doprineti dugotrajnom miru na Kosovu. Ukupno 45,2% kosovskih Albanaca i 35,7% kosovskih Srba veruje da će Sporazum donekle pozitivno uticati na dugotrajni mir na Kosovu, dok isto veruje 26% pripadnika ostalih kosovskih zajednica.

Podaci razvrstani po polu su pokazali da su žene (41%) pozitivnije od muškaraca (34,1%) da će Sporazum pozitivno uticati na dugotrajni mir na Kosovu. Shodno tome, više muškaraca (17%) veruje da sporazum neće pozitivno uticati na dugotrajni mir na Kosovu, u odnosu na žene (15%). Ukupno 41% muškaraca i 37% žena je donekle verovalo da će Sporazum pozitivno uticati na dugotrajni mir.

SLIKA 23 Percepcija ispitanika da li će Sporazum o putu normalizacije odnosa između Kosova i Srbije ojačati socijalnu koheziju na Kosovu, podaci razvrstani po polu

METODOLOGIJA

Nalazi predstavljeni u ovom izveštaju zasnovani su na anketi javnog mnjenja koja je anketirala 1.306 ispitanika na Kosovu starijih od 18 godina, od 5. aprila do 25. aprila 2023. godine. Uzorak je uključivao isti broj muškaraca i žena iz svih kosovskih opština i regiona, koji obuhvataju kako gradska tako i ruralna područja. U pogledu etničke zastupljenosti, uzorak je uključivao 896 kosovskih Albanaca, 210 kosovskih Srba i 200 pripadnika drugih kosovskih zajednica (kosovske Aškalije, kosovski Bosanci, kosovski Egipćani, kosovski Goranci, kosovski Romi i kosovski Turci). Anketa je zasnovana na višestepenom nasumičnom uzorkovanju verovatnoće i sprovedeno je putem intervjuja licem u lice. Uzorak je reprezentativan za domaćinstva na Kosovu.³

PONDERISANJE UKUPNE POPULACIJE

Ankete Pulsa javnosti uzimaju veći uzorak manjina da bi se napravio presek podataka po etničkoj pripadnosti. Međutim, prilikom računanja ukupnih vrednosti, tim računa podatke samo na osnovu aktuelne statistike o broju stanovnika. Za računanje ukupnog populacionog zbira od 2002. godine koriste se sledeći procent:

- Kosovski Albanci: 88%;
- Kosovski Srbi: 6%;
- Pripadnici drugih zajednica na Kosovu: 6%.

³ U sažetku se koriste termini procenat i procentni poen. Procentni poen je brojčana razlika između dva procenta; dok je procenat odnos izražen kao razlomak od 100. Procenat se odnosi na stopu promene, dok procentni poen meri stvarni iznos promene.

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine i zvaničnim podacima Kosovske agencije za statistiku, postojeći etnički sastav na Kosovu je sledeći:

Ethnicity	Total Population	Percentage of Total Population
Kosovo Albanian	1,616,869	92.93
Kosovo Serb	25,532	1.47
Kosovo Turk	18,738	1.08
Kosovo Bosnian	27,533	1.58
Kosovo Gorani	10,265	0.59
Kosovo Roma	8,824	0.51
Kosovo Ashkali	15,436	0.89
Kosovo Egyptian	11,524	0.66
Other, refused to declare and not available	5,104	0.29
Total	1,739,825	100.00

Kada bi se ova statistika koristila za ankete o pulsu javnosti, ponderisanje bi bilo sledeće:

- Kosovski Albanci: 93%;
- Kosovski Srbi: 2%;
- Pripadnici ostalih zajednica na Kosovu: 5%.

Međutim, s obzirom na to da kosovski Srbi na severu Kosova nisu učestvovali na popisu 2011. godine, uz opšte zapažanje da je stopa učešća kosovskih Srba u ostatku Kosova niža, procenjena je potreba da se doda još 34.000 kosovskih Srba, što dovodi ukupan broj kosovskih Srba razmatranih za potrebe ove studije na 59.532. Ovo je takođe povećalo ukupan broj stanovnika Kosova na 1.773.825. Kada su ove promene uzete u obzir, ponderisanje u anketama Pulsa javnosti je primenjeno na sledeći način

- Kosovski Albanci: 92%;
- Kosovski Srbi: 4%;
- Druge etnički pripadnici na Kosovu (kosovske Aškalijske, kosovski Bošnjaci, kosovski Egipćani, kosovski Goranci, kosovski Romi i kosovski Turci): 4%.

IZRAČUNAVANJE INDEKSA

Indeks demokratizacije (ID) je kombinovan prosek zasnovan na nivou slaganja ili neslaganja ispitanika sa sledećim dešavanjima na Kosovu: nivo slobodnih i pravičnih izbora, praćenje rada Skupštine, rad centralnih institucija, nezavisnost pravosudnog sistema, sloboda izražavanja i medija, postojanje građanskog društva na Kosovu koje prati poštovanje prava, Ustav i zakoni zasnovani na ljudskim pravima i usklađenost rada lokalne uprave i Vlada sa prioritetima građana. ID je kontinuirana mera koja se kreće od 0 do 3, gde ocena od 0 do 1,5 znači da većina ispitanika smatra da demokratizacija nije na pravom putu, a ocena od 1,5 do 3 znači da se ispitanici u celosti slažu da je demokratizacija koja je u toku na pravom putu.

Indeks ekonomskog poverenja (IEP) je kombinovani prosek koji se izračunava na osnovu procene ispitanika o preovlađujućim povoljnim ili nepovoljnim ekonomskim uslovima na Kosovu. Konkretno, ispitanici ocenjuju sledeće uslove: očekivanja u vezi sa ukupnim prihodom njihove porodice, uslove zapošljavanja u narednih šest meseci i trenutne uslove poslovanja i zapošljavanja. IEP je kontinuirana mera koja se kreće od 0 do 3, pri čemu raspon od 0 do 1,5 ukazuje na većina stanovništva nepovoljno ocenjuje ekonomsku situaciju, a raspon od 1,5 do 3 ukazuje na nepovoljnu procenu ekonomske situacije od strane većine stanovništva, a opseg od 1,5 do 3 ukazuje na povoljnu ocenu većine.

